

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské sociální práce

Bakalářská práce

2021

Kathy Kačerová

Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta
Katedra křesťanské sociální práce

Charitativní a sociální práce

Kathy Kačerová

Fenomén dobrovolnictví na Univerzitě Palackého

Bakalářská práce

vedoucí práce: doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, Ph.D.

2021

„Prohlašuji, že jsem práci vypracoval/a samostatně a že jsem všechny použité informační zdroje uvedla v seznamu literatury.“

.....

Kathy Kačerová

Poděkování:

Ráda bych poděkovala paní doc. PaedDr. Tatiana Matulayová Ph.D. za její odborné vedení bakalářské práce, ochotu, trpělivost a lidský přístup. Poděkování patří rovněž všem mým blízkým, kteří mě při psaní práce jakkoli podporovali.

ABSTRACT

This bachelor thesis is entitled The Phenomenon of Volunteering at the University Palacky. The first chapter is focused on the topic of volunteering, its characteristics and management. The second chapter is devoted to the volunteer center and selected foreign volunteer centers and subsequently to the Volunteer Center of Palacky University and the role of universities. Then the potential of students to volunteer from a historical context is mentioned. The fourth chapter is devoted to the research methodology, where I present the methods that I used in the research survey. The research was carried out through qualitative research, specifically through semi-structured interviews. The aim of the work was to analyze and research the activities of the Volunteer Center of Palacky University. At the end of the work, the results of the research are presented.

Key words: volunteering, volunteer, volunteer centers, Volunteer Center of Palacky University

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce nese název Fenomén dobrovolnictví na Univerzitě Palackého. První kapitola práce je zaměřená na téma dobrovolnictví, jeho charakteristiku a management. Druhá kapitola je věnována dobrovolnickému centru a vybraným zahraničním dobrovolnickým centrům, následně Dobrovolnickému centru Univerzity Palackého a roli univerzit. Poté je zmíněn potenciál studentů k dobrovolnictví z historického kontextu. Čtvrtá kapitola je věnována metodologii výzkumu, kde uvádím metody, které jsem využila při výzkumném šetření. Výzkum byl realizován prostřednictvím kvalitativního výzkumu, konkrétně pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Cílem práce bylo zanalyzovat a výzkumně reflektovat činnost Dobrovolnického centra Univerzity Palackého. V závěru práce jsou představeny výsledky výzkumu.

Klíčová slova: dobrovolnictví, dobrovolník, dobrovolnická centra, Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého

Obsah

Úvod	5
1 Dobrovolnictví	6
1.1 Vymezení pojmu dobrovolnictví a jeho charakteristika	6
1.1.1 Typy dobrovolnictví	7
1.2 Management dobrovolnictví	8
2 Dobrovolnické centrum	12
2.1 Zahraniční dobrovolnická centra	12
2.2 Univerzitní Dobrovolnické centrum a role univerzity	15
2.2.1 Role Dobrovolnického centra Univerzity Palackého	16
3 Potenciál studentů k dobrovolnictví	17
3.1 Angažovanost studentů v historickém kontextu	17
4 Metodologie výzkumu	22
4.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky	22
4.2 Kvalitativní výzkum	22
4.3 Polostrukturovaný rozhovor	23
4.4 Popis zvoleného výzkumného vzorku	23
4.5 Fixace a zpracování získaných dat	24
4.6 Etická část výzkumu	24
4.7 Analýza kvalitativních dat	25
4.8 Výsledky výzkumného šetření	26
4.8.1 Faktory ovlivňující činnost DC UP	26
4.8.2 Překážky, které vyvstaly na straně Univerzity Palackého	32
4.8.3 Způsoby, jak stimulovat studenty k dobrovolnické činnosti	34
4.9 Shrnutí výsledků a diskuze	38
4.9.1 Faktory ovlivňující činnost Dobrovolnického centra Univerzity Palackého	39
4.9.2 Překážky ze strany univerzity	40
4.9.3 Způsoby, jak stimulovat studenty k dobrovolnické činnosti	41
Závěr	44
Seznam literatury	47

Úvod

Dobrovolnictví je v současné době velmi diskutovaným společenským tématem, a ne pouze v České republice, ale i v celosvětovém měřítku. Nárůst zájmu o dobrovolnické aktivity vzrostl v souvislosti s pandemií Covid-19 ve všech postižených zemích. Dobrovolnické činnosti můžeme vidět každý den, a to nejen na poli sociální práce a zdravotnických institucí, ale také v mnoha dalších odvětvích. Mezi ty, kteří se nezištně zapojili do pomoci druhým, patří studenti, učitelé, podnikatelé, herci, zpěváci a zástupci ostatních různých profesí.

Téma pro svou bakalářskou studii jsem si zvolila na základě osobního zájmu o problematiku dobrovolnictví. Samotné je mi dobrovolničení velmi blízké a mám s ním přímé zkušenosti. Protože v souvislosti s tím samozřejmě vím o existenci Dobrovolnického centra Univerzity Palackého, záměr práce byl stanoven následně. Cílem výzkumu je hlubší poznání činnosti dobrovolnické základny naší alma mater. Chtěla jsem zjistit, na jakých základech stojí, jak funguje, co lze udělat pro rozvoj centra a jeho propagaci a v neposlední řadě také vybádat, jak stimulovat co nejvíce studentů k zapojení do chodu centra. Myslím si, že by si každý student měl takovou činnost vyzkoušet.

Jak bylo zmíněno, v této práci se věnuji Dobrovolnickému centru Univerzity Palackého. Tento spis je úzce vázán na moji absolventskou práci, ve které se zaměřuji na motivaci studentů k činnosti pro toto Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého.

Tato bakalářská práce je rozdělena do čtyř kapitol. V první kapitole se věnuji pojmu dobrovolnictví, jeho formám a managementu dobrovolnictví. Druhá kapitola popisuje dobrovolnická centra obecně včetně vybraných zahraničních, blíže zkoumá přímo Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého a roli univerzity samotné. Třetí oddíl popisuje potenciál studentů k dobrovolnictví.

V poslední kapitole je představená metodologie výzkumu, kde uvádím, jaké výzkumné metody jsem využila při svém výzkumném šetření. Výzkum byl realizován prostřednictvím kvalitativního výzkumu, konkrétně pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Cílem práce bylo analyzovat a reflektovat činnost Dobrovolnického centra Univerzity Palackého. Hlavní výzkumnou otázkou jsem prozkoumala faktory, které ovlivňují činnost Dobrovolnického centra Univerzity Palackého. A pomocí vedlejší výzkumné otázky jsem zkoumala překážky, které vyvstaly ze strany univerzity, a také jsem zjišťovala, jak stimulovat studenty k dobrovolnické činnosti.

Důležitost dobrovolnictví v povědomí lidí stále roste a doufám, že tato bakalářská práce k tomu také přispěje.

1 Dobrovolnictví

„Dobrovolnictví není obětí, ale přirozený projev občanské zralosti. Přináší konkrétní pomoc tomu, kdo ji potřebuje, ale zároveň poskytuje dobrovolníkovi pocit smysluplnosti, je zdrojem nových zkušeností a dovedností a obohacením v mezilidských vztazích.“ (Tošner, Sozanská, 2002, s. 18)

1.1 Vymezení pojmu dobrovolnictví a jeho charakteristika

Uchopení pojmu dobrovolnictví není jednoduché, jednotlivé členské státy Evropské unie se na definování tohoto pojmu dívají z různých perspektiv, ať už z tradic, nebo historického kontextu. Mezi odborníky se nenachází jedna jasná definice významu.

Na dobrovolnictví bylo již v minulosti nahlíženo jako na jeden z nejvznešenějších obrazů altruistického a prosociálního chování (Mlčák, 2010, s. 66). O altruistickém chování hovoří mnoho autorů a je považováno za součást dobrovolnickovy výbavy pro výkon jeho činnosti. Mezi tyto autory patří například Musick a Wilson, kteří uvádějí, že dobrovolnictví je formou altruistického chování (Musick, Wilson, 2008, s. 3), dále také Jardim a Silva, kteří píší, že dobrovolnictví je považováno za součet hodnot altruismu, velkorysosti a sociální odpovědnosti (Cosmin-nicolae, Georgiana-mihaela, 2020 s. 99). Cílem altruistického chování je poskytnout pomoc jedincům, skupině, organizacím nebo komunitě bez nároku na odměnu (Musick, Wilson, 2008, s. 3). Lidé, kteří se obětují ve prospěch druhých, mohou očekávat, že jim tento čin bude v budoucnu vrácen. Zisk z altruistického chování je oboustranný. Významné je, že altruismus pomáhá fungování společnosti a lidé jsou na něm závislí (Frič a kol. 2001, s. 15-22). Na druhé straně řada autorů zpochybňuje existenci altruistického chování (Mlčák, 2010, s. 17) a hovoří, že každá dobrovolnická aktivita v sobě má díl sobectví, tudíž je dobročinnost morálně znehodnocena. Mezi takové autory patří například Michael Ghiselin. (Frič, Pospíšilová a kol. 2010, s. 84).

Dekker a Halman zmiňují (dle Frič, Pospíšilová a kol., 2010, s. 9), že dobrovolnictví má několik společných znaků: Je nepovinné, neplacené a vede k prospěchu druhým lidem. Penner také uvádí několik dalších znaků, kterými jsou dlouhodobost, nepovinná pomoc, plánovanost a organizační kontext (Penner dle Mlčák, 2010, s. 49). Matoušek vymezuje ve Slovníku sociální práce dobrovolnictví jako neplacenou činnost, která nevede ke kariernímu růstu a lidé ji vykonávají z důvodu pomoci svým blízkým nebo členům komunity a společnosti obecně. (Matoušek, 2008, s. 49)

Manuál ILO pro měření dobrovolnické práce definuje dobrovolnictví jako činnost nebo práci, kterou lidé konají bez nároku na odměnu se záměrem pomoci někomu, kdo je mimo

okruh jejich rodiny nebo známých (Manual on the Measurement of Volunteer Work, 2011, s. 11).

Po uvedení pár definic je zřejmé, že každý autor vymezuje dobrovolnictví odlišným způsobem. Jednoznačně můžeme říci, že dobrovolnictví je určitou formou pomoci druhým a mezi společné znaky patří dobrovolnost, sociální odpovědnost a poskytování pomoci bez finančního ohodnocení nebo nároku na jinou odměnu. Diskuzi o tom, zda je dobrovolnictví nějakým způsobem ohodnocováno, vede řada autorů. Ačkoliv je dobrovolnictví uváděno ve smyslu neplacené pomoci, autoři jako Frič a Pospíšilová uvádějí, že sice nedochází k finančnímu ohodnocení práce, ale dobrovolníci jsou mnohdy oceňováni uznáním a prestiží ve společnosti (dle Frič, Pospíšilová a kol. 2010, s. 83). Například ve Spojených státech se považuje za přijatelné, aby dobrovolníci měli uhrazené výdaje za cestování a stravování, nebo si mohou tyto dary nárokovat jako charitativní dary ve svých přiznáních k dani z příjmu (Musick, Wilson, 2008, s. 15).

1.1.1 Typy dobrovolnictví

Druhů dobrovolnictví můžeme najít celou řadu, od historického vymezení přes formu, až po čas strávený dobrovolnickou činností.

Z **historického vývoje** rozlišujeme dvě hlavní formy dobrovolnictví. První forma, a také datově starší, je evropský model dobrovolnictví - dobrovolnictví komunitní. Tento model spočívá ve společenském zájmu dobrovolníků setkávat se v různých institucích v přirozeném prostředí. Takovým prostředím mohou být církve, sportoviště a další organizace. Z komunitního typu dobrovolnictví většinou vznikají dobrovolnická centra, která se specializují na určitou cílovou skupinu, která má společné znaky, například věk nebo náboženské vyznání. Druhým, vývojově mladším typem je americký model dobrovolnictví - manažerský. Jedná se o typ, který je charakteristický profesionálním vedením dobrovolnických center. Dobrovolníci bývají vybíráni z řad altruisticky zaměřených lidí. V České republice můžeme naléznout oba modely dobrovolnictví (Tošner, Sozanská, 2002, s. 38).

Nejčastěji se dělí dobrovolnictví na **formální a neformální**. Formální dobrovolnictví se vykonává na základě smlouvy, za dodržování určitých pravidel, řídí se kodexem a je charakteristické snahou vnášet pravidelnost a řád do činnosti dobrovolníků. Druhým typem je neformální dobrovolnictví, které je realizováno na základě neformálnosti a spontánnosti v přátelském vztahu založeném na důvěře (Frič a kol, 2001, s. 114).

Dobrovolnickou činnost lze také rozdělit **podle času**, který dobrovolník vykoná při dobrovolnické službě. Dobrovolníci se mohou do aktivit zapojit jednorázově, a to v rámci

benefičních koncertů, sbírek a kampaní. Zmíněné akce se konají jednou nebo vícekrát do roka. Jestliže se dobrovolník účastní dobrovolnických aktivit opakovaně a pravidelně během celého roku, hovoříme o dlouhodobé dobrovolnické činnosti.

Posledním typem je dobrovolná služba, která je charakteristická svým dobrovolným a dlouhodobým charakterem. Dobrovolník vykonává svoji činnost v řádu několik měsíců nebo roků a zpravidla mimo svojí zemi. V tomto případě hraje velmi důležitou roli připravenost dobrovolníka pro výkon jeho práce a také náklady na jeho misi, zdravotní a sociální pojištění. Ten typ je velmi profesionálně organizovaný a může být velmi nákladný (Tošner, Sozanská, 2002, s. 40).

1.2 Management dobrovolnictví

V rámci této podkapitoly bych ráda zmínila některé pojmy, které jsou důležité pro práci jako celek.

Dobrovolník

Dobrovolníkem je osoba, která poskytuje svůj čas, energii a znalosti pro druhé nebo pro společnost obecně bez očekávání finanční odměny (Tošner, Sozanská, 2002, s. 35). Dobrovolník hraje významnou roli v neziskových organizacích a hovoří se o něm jako o její páteři (Alfes a kol., 2017, s. 62). To, zda dobrovolník zůstane vykonávat svou činnost, záleží na tom, jak je organizace nastavená. V organizaci, kde není dobrá komunikace mezi vedením a pracovníky většinou dobrovolník nezůstává. Proto je velmi důležité se zaměřit na tyto faktory, které přispívají k tomu, aby docházelo ke snadné komunikaci mezi všemi členy organizace (Tošner, Sozanská, 2002, s. 70).

Právní ukotvení a ochrana dobrovolníka

Zákon o dobrovolnické službě v České republice vstoupil v platnost v roce 2003. Jedná se o zákon č. 198/2002 Sb., kde jsou určeny podmínky pro vykonávání dobrovolnické činnosti, kterou stát podporuje. Tato služba je vykonává dobrovolníkem bez nároku na odměnu (Zákon č. 198, § 1).

Zákon také vymezuje, kdo může být dobrovolníkem na území České republiky a v zahraničí. Podmínka pro výkon dobrovolnické činnosti v zahraničí je dovršení osmnácti let, v České republice může být dobrovolníkem osoba, která dosáhla patnácti let. Dobrovolníci vykonávají svojí činnost na základě dohodnuté smlouvy s poskytovací organizací. Když se dobrovolník rozhodne odjet pro výkon záslužné činnosti do zahraničí, je nutná písemná smlouva s dojednanou organizací. Zde nezáleží na tom, jestli je dobrovolnická činnost

krátkodobá nebo dlouhodobá, podmínka písemné smlouvy je nutná v obou případech (Zákon č. 198, § 3).

Jednotlivé organizace, které chtějí vykonávat dobrovolnickou službu, musí být akreditovány. Toto schválení ukládá Ministerstvo vnitra, a to na dobu 4 let. Možnost udělení akreditace se týká spolků, nadací, nadačních fondů, církevních a náboženských institucí, sociálních družstev, obecně prospěšných organizací, ústavů. Ministerstvo vnitra si vede evidenci organizací, kterým poskytlo akreditaci. Evidence akreditovaných organizací je veřejně přístupná v elektronické podobě (Zákon č. 198, § 6).

Organizace jsou povinny sepsat s dobrovolníkem pojistnou smlouvu, která zajišťuje odpovědnost za krytí na majetku nebo zdraví při výkonu dobrovolnické činnosti. Tato smlouva chrání dobrovolníka před škodou, která mu může být způsobena ale i před jeho vlastní. Dobrovolník odpovídá pouze za škodu, kterou způsobil úmyslně (Zákon č. 198, § 7).

Významnou roli pro pomoc v sociálních službách sehrál zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který zmiňuje v § 115 a § 120 účast dobrovolníků v sociálních službách (Zákon č. 108, § 115 a § 120). V předešlé verzi zákona nebyla zmíněna účast dobrovolníků v sociálních službách, tím pádem jejich přítomnost nebyla možná.

Návrh nového komplexního zákona o dobrovolnictví byl vládou České republiky zamítnut z důvodu, že by mohlo dojít spíše k omezení dobrovolnictví než k jeho rozvoji. Řízení dobrovolnictví v rámci politiky dobrovolnictví na území České republiky není jednotně vymezeno z důvodu širokého pole jeho působení. Oblast dobrovolnictví je rozdělena na činnosti - legislativní, koncepční, metodologickou a realizační. Jednotlivé činnosti jsou realizovány prostřednictvím ústředních orgánů státní správy. Hlavním orgánem pro sféru dobrovolnictví je Odbor prevence kriminality, který je jednatelem zákona o dobrovolnické službě. Ministerstvo vnitra se angažuje na poli dobrovolnictví při mimořádných a krizových situacích. Jejich činnost byla v posledních měsících velmi názorně vidět v boji s pandemií Covid-19, kdy bylo nevyhnutelné zakročit v krizové situaci (MVČR, Koncepce rozvoje dobrovolnictví v České republice na léta 2020-2029, s. 12 [online]).

Koordinátor dobrovolníků

Koordinátor dobrovolníků je zásadní osobou dobrovolnického managementu (Frič, Pospíšilová a kol. 2010, s. 200). Je to člověk, který vede dobrovolníky, zhodnocuje jejich činnost, popřípadě řeší vzniklá nedorozumění. Jeho úkolem je zajistit výběr dobrovolníků, zpracovat metodiky a snažit se najít vhodné činnosti pro dobrovolníky v rámci odlišných organizací a nabídek práce.

Koordinátor by měl mít absolvovaný výcvik v oblasti dobrovolnického managementu, nebo stáž v dobrovolnickém centru (Tošner, Sozanská, 2002, s. 76,77).

Získávání dobrovolníků

V případě získávání dobrovolníků musíme myslet na to, že je to nepřetržitý a stále se opakující proces. Dobrovolníky by se dobrovolnické centrum mělo snažit získávat průběžně, záleží na tom, na koho je cílené. Například, jestliže je dobrovolnický program mířený na studenty, měl by tomu tak být uzpůsoben a snažit se získávat dobrovolníky hlavně v rámci akademického roku. Tím je myšleno zaměřit se na určité měsíce, kdy jsou studenti přítomni, a to hlavně v září a říjnu, a také na začátku dalšího semestru, což bývá únor (Tošner, Sozanská, 2002, s. 77).

Výzkum ukázal, že je důležité zaměřit se na to, co dobrovolníky motivuje k dobrovolnictví. Snadněji se pak zaměřuje propagace profilu potencionálního dobrovolníka. Došlo se k poznání, že méně altruistické osoby více reagovaly na náborové inzeráty, které vyzdvihovaly materiální a emocionální výhody dobrovolnictví. A osoby altruisticky zaměřené zajímala naopak samozřejmě více propagace altruistická (Alfes a kol, 2017, s. 71, 72). Z další studie vyplývá, že dobrovolníci nejsou vázaní na neziskovou organizaci jako celek, ale na svůj konkrétní program. Z tohoto důvodu je organizacím doporučeno, aby se více zaměřily na konkrétní informace a charakteristiky programů přiřazující dobrovolníky, a ne tolik na zarámování organizace (Hustinx, Handy, 2009, s. 217).

Výběr a výcvik dobrovolníků

Výběr dobrovolníka záleží na tom, zda se hodí do struktury a je schopen vykonávat danou práci, což znamená, že výběr je méně strukturovaný než kdyby se jednalo o pracovní místo v ziskovém sektoru (Wilson, Pimm dle Alfes a kol, 2017, s. 66). Náplň výcviku záleží na tom, jakou činnost bude dobrovolník vykonávat. Někdy je nutné, aby absolvoval celodenní nebo víkendový výcvik a v některých případech i dlouhodobou přípravu - například, když se jedná o dobrovolnickou práci pro linku důvěry (Tošner, Sozanská, 2002, s. 79). Dobrovolníkovi se představí organizace a její činnosti, seznámí ho s posláním a vysvětlí mu jeho roli v organizaci. V této fázi si všímáme chování dobrovolníka a jeho zkušeností a připravujeme ho na dobrovolnickou činnost, popřípadě mu doporučíme zaměření (Frič, Pospíšilová a kol. 2010, s. 201). Hartenian naopak došel k názoru, že školení dobrovolníků nepatří k užitečnému investování, jelikož mohou snadno přerušit svoji činnost v organizaci. Také uvádí, že mnoho z nich si stěžovalo, že jim bylo poskytnuto příliš mnoho školení (Hartenian dle Alfes a kol., 2017, s. 75).

Hodnocení a evaluace dobrovolníků

Je důležité, aby činnost dobrovolníků byla evidovaná na základě odpracovaných hodin, a také byl zmíněný jejich přínos pro organizaci. Hodnocení dobrovolníků může sloužit jako ukazatel účinné pomoci a také jako argumentace toho, aby bylo dobrovolnictví zařazeno na trh práce v rámci společnosti (Frič, Pospíšilová a kol. 2010, s. 202).

Ocenění a odměňování dobrovolníků

Je mnoho způsobů, jak ocenit dobrovolníka. Jedním z nich je prosté poděkování, které se může stát pouhou frází, proto je důležité vybrat správný moment, kterým může být třeba 5. prosinec, kdy je Mezinárodní den dobrovolnictví. Tento den je ve spoustě zemí oslavován a pořádají se různé akce, na kterých dobrovolníci dostávají dárky, diplomy a ocenění. Další významné datum, může být výročí organizace, ale také třeba narozeniny dobrovolníka. Vhodné ocenění je také, když je uvedeno jméno dobrovolníka ve výroční zprávě (Tošner, Sozanská, 2002, s. 84).

2 Dobrovolnické centrum

Dobrovolnické centrum můžeme chápat jako organizaci, která zprostředkovává dobrovolníkovi příležitost k dobrovolnické činnosti. Jeho úkolem je vyhledat dobrovolníky pro organizace, které jejich pomoc potřebují (Matoušek, 2008, s. 49). Centrum má na starosti nábor a zaškolení dobrovolníků, informuje je o dobrovolnických příležitostech, propaguje koncept dobrovolnictví a zásady správné praxe při práci s dobrovolníky (Pintea dle Cosmin-nicolae, Georgiana-mihaela, 2020 s. 102). Pro správné fungování dobrovolnického centra je nutné zajistit finanční prostředky. Také je nezbytný výběr vhodného koordinátora dobrovolnického centra, který může v počátku fungování být zaměstnán na částečný úvazek, později na plný pracovní poměr. Rovněž je vhodné mu zajistit stáž pro výkon jeho činnosti. Důležitá je také příprava informačního materiálu, zmapování situace, realizace seminářů, supervizí a prezentace dobrovolnického centra (Tošner, Sozanská, 2002).

2.1 Zahraniční dobrovolnická centra

V této podkapitole je nastíněn fenomén obecně dobrovolnictví v zahraničních zemích. Krátce je uvedeno, jak probíhá a o co se opírá dobrovolničení v jiných státech. Země jsou vybrány náhodně, jsou však všechny evropské. Tato část je zde zařazena pro krátkou ilustraci a srovnání.

Belgie – část hovořící nizozemsky

Belgie je federální a vícejazyčný stát. Úředním jazykem je nizozemština a francouzština. Zaměřila jsem se na nizozemsky hovořící komunitu Belgie. V Belgii se nachází jedno dobrovolnické centrum v každé hlavní části státu, a to má za úkol pokrýt celý region. Počet dobrovolníků činí okolo 1,6 milionů, což je v porovnání do celkové populace 16% obyvatel. Vlámským dobrovolnickým centrem je Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk VSVw, dříve známe jako Platform voor Voluntariaat, které bylo založené v roce 1977. Jedná se o neziskovou organizaci, která je otevřená všem organizacím bez ohledu na jejich zaměření. Svoji činnost zaměřuje na podporu organizací, které jsou zapojené do dobrovolnictví a informuje je o dopadu a smyslu právního rámce. Vláda podporuje dobrovolnický sektor skrze vlámské ministerstvo sociálních věcí a ministerstvo kultury. Oba aktéři se podílejí na podpoře a financování projektů. Vlámská vláda je hlavním zdrojem financování a poskytuje dobrovolnickému sektoru 4 miliony eur ročně. V souvislosti s Mezinárodním dnem dobrovolníků v roce 2001 vláda zřídila Vysokou radu dobrovolníků. Rada má na starost čtyři oficiální funkce poradenství, výzkum, informovanost a sledování rozvoje dobrovolnického sektoru. Ministr sociálních věcí se podílí na podpoře dobrovolnického sektoru a zadává studie týkající se dobrovolnictví na univerzitách

a účastní se na financování dobrovolnických akcí jako například Týden dobrovolníků (European volunteer centre, Volunteering infrastructure, 2012, s. 30-36).

Polsko

Počet dobrovolníků v Polsku se pohybuje okolo 4 milionů. Nejvíce oblíbeným výběrem pro dobrovolníky jsou organizace poskytující pomoc chudým, náboženské organizace a hnutí a skupiny pracující v oblasti vzdělávání a výchovy. Dobrovolníci věnují dobrovolnické činnosti okolo osmi hodin měsíčně. Dobrovolnická centra se nacházejí na lokální nebo regionální úrovni a vznikají samostatně za pomoci dotačních prostředků z města a národních organizací. Činnost dobrovolnických center je řízena pouze lokálně. První dobrovolnické centrum vzniklo ve Varšavě v roce 1993. V důsledku toho začaly vznikat organizace v dalších městech, která chtěla svojí činností také podpořit. Vzniklé organizace utvořily síť dobrovolnických center (MVČR, Rozvoj dobrovolnictví v ČR, 2018, s. 56-63).

Slovensko

Na Slovensku se nachází osm dobrovolnických center. Nejstarší dobrovolnické centrum vzniklo v roce 2000 a můžeme ho najít v Banské Bystrici. Další dobrovolnická centra sídlí v Bratislavě, Košicích, Nitře, Prešově, Trenčíně, Trnavě a Žilině. V každém kraji Slovenska se vyskytuje jedno dobrovolnické centrum. V srpnu 2011 vznikla Platforma dobrovolnických center a organizací jako výsledek činnosti Evropského roku dobrovolnictví. Hlavním cílem Platformy je podporovat a vytvářet příznivé prostředí na poli dobrovolnictví (Platforma dobrovolnických center a organizací, Dobrovolnická centra na Slovensku[online]).

Nizozemsko

Okolo 50% osob starších 14 let je v Nizozemsku zapojeno do dobrovolnictví. Přibližně 35-40 % Nizozemců se věnuje dobrovolnickým aktivitám zhruba čtyři hodin týdně. Nizozemců pečujících o osoby v domácnosti je 2,5 milionu, takto tráví čas cca 22 hodin týdně po dobu pěti let. V Nizozemsku se nachází okolo 25 000 registrovaných dobrovolnických organizací. V sektoru péče jsou dobrovolnické organizace realizovány na národní úrovni. Většina dobrovolnických činností se realizuje v občanském a neziskovém sektoru. V neziskovém sektoru se vyskytují čtyři oblasti, v nichž se realizují dobrovolnické organizace, kterými jsou sociální zabezpečení, komunita, demokratická a ekonomická oblast. V rámci regionální úrovně se v Nizozemsku nachází 200 dobrovolnických center. V celé zemi se nachází na místní a regionální úrovni 130 agentur zabývajících se dobrovolnickými aktivitami. Dobrovolníkům se dostává podpory od národních a regionálních sdružení a odborů. Většina dobrovolnických

organizací je členem evropské sítě. Humanitas Amsterdam je hlavní nizozemská organizace, která se svojí činností zaměřuje na poskytování sociálních služeb a posilování občanské soudržnosti. Humanitas Amsterdam byla založena po druhé světové válce v roce 1945 se záměrem podpořit nizozemské občany. Organizace se rozrostla a v dnešní době má 80 poboček po celé zemi. Každoročně sdružení podporuje více než 70 000 potřebných (MVČR, Rozvoj dobrovolnictví v ČR, 2018, s. 165-193).

Itálie

Počet osob vykonávající dobrovolnickou činnost je v Itálii okolo 6,6 milionů. Dobrovolníci stráví svojí činností přibližně 19 hodin měsíčně. Každý šestý dobrovolník pracuje pro více než jednu organizaci. V Itálii se nachází 301 191 neziskových organizací, z toho jich 243 482 zaměstnává dobrovolníky. Prostřednictvím neziskového sektoru bylo zaměstnáno 681 tisíc zaměstnanců a 4,7 milionů dobrovolníků. Nejvyšší počet dobrovolnických organizací se nachází ve zdravotnictví a sociálních službách. Hlavními subjekty v oblasti dobrovolnictví jsou Dobrovolnická centra služeb. Centra vznikla v roce 1991 a jsou v každé italské provincii kromě Bolzana, celkem jich je 78. Členem Národní asociace center dobrovolnických služeb je 72 center. Tato centra jsou řízena dobrovolnickými organizacemi. V roce 2003 byla založena Národní asociace center dobrovolnické služby, která spojuje centra dobrovolnických služeb a zastupuje je na národní a evropské úrovni (MVČR, Rozvoj dobrovolnictví v ČR, 2018, s. 139-146).

Rakousko

Počet dobrovolníků v Rakousku dosahuje přibližně čísla 3,3 milionu. V oblasti neformálního dobrovolnictví se zapojilo 31 % populace a v rámci formálního typu 28 %. Hlavním veřejnoprávním subjektem v oblasti dobrovolnictví je Rakouská rada pro dobrovolnictví, která byla založena v roce 2003. Jejím úkolem je rozvíjet dobrovolnické aktivity občanské společnosti. V Rakousku se nachází 12 oficiálních středisek, která svoji činnost vykonávají v šesti federativních státech z celkového počtu devíti. Sdružením dobrovolnických center a organizací v Rakousku je IGFÖ - Zájmová komunita rakouských dobrovolnických center. Úkolem této Zájmové komunity je tvorba struktury na politické úrovni a zvažování sociálního vývoje a jeho významu pro dobrovolnictví. IGFÖ organizuje každoročně vzdělávání členů a stanovuje cíle kvality pro všechny členské organizace. (MVČR, Rozvoj dobrovolnictví v ČR, 2018, s. 117-135).

Z výše uvedeného vyplývá, že otázka dobrovolnictví je (samozřejmě) hojně rozšířena i v zahraničních zemích. Je shrnuto, o koho se tato oblast v jiných státech opírá, kdo ji zaštituje. Shrnutí ukazuje, že dobrovolnictví se v každé z mnoha vybraných zemí věnuje minimálně 10 % obyvatelstva, v Nizozemsku dokonce 50 %. Dobrovolná pomoc se sdružuje v různých organizacích, ať už v regionálních nebo oficiálních, národních. Jsou financovány ze státních dotačních programů, nebo prostředky shánějí svévolně.

2.2 Univerzitní Dobrovolnické centrum a role univerzity

Poslání vysoké školy se uskutečňuje prostřednictvím tří zásadních činností, kterými jsou vzdělávací, tvůrčí a tzv. třetí role. Všechny tři role jsou nezbytné pro správné fungování vysokých škol. Každá univerzita tyto role naplňuje odlišným způsobem, proto jsou všechny svým působením jedinečné a od sebe odlišné (MŠMT, [online]). Role univerzit vždy spočívala hlavně v pedagogické a výzkumné činnosti. Až později, koncem 19. století ve Spojených státech amerických, vzrůstal důraz na působení univerzit v jejich okolí (Ryška, 2019 [online]).

Univerzity prošly v posledních několika desetiletích zásadními změnami, od tradičních misí výuky a výzkumu, přes podnikatelskou roli třetího typu, aby plně využily svůj potenciál přispět k sociálně-ekonomickému rozvoji (Sam, Sijde, 2014, s. 893). S neustále rostoucími požadavky na vysokoškolské vzdělávání došlo k změně cílů univerzit, aby se mohly ocitnout v centru utváření celoživotního vzdělávání a poskytovatelů služeb a začleňovaly třetí roli sociálně-ekonomického přínosu (Fisher and Atkinson-Grosjean dle Sam, Sijde, 2014, s. 903).

Univerzita Palackého plní tzv. třetí roli mimo ostatního i díky projektu RomSpiDo. Jeho klíčovou aktivitou byl vznik Dobrovolnického centra v roce 2016. Díky RomSpiDo mělo dobrovolnické centrum možnost se etablovat na univerzitní půdě. Propojení univerzitního prostředí a sociálních služeb učinilo tento projekt výjimečným. Význam názvu RomSpiDo je: *Rom* - základní prvky orientace na romskou populaci, a to zejména na děti a mládež, *Spi* - jako spiritualita a *Do* - jako dobrovolnictví. Cílem programu bylo zapojení marginalizovaných skupin, především Romů, do všech úrovní vzdělávání s důrazem na rozvoj dobrovolnictví se zohledněním na spiritualitu. Úkolem bylo zřízení a podpora předškolních, doučovacích a volnočasových center (Romspido, Vztah s projektem ROMSPIDO, [online]).

Dobrovolnická činnost centra v rámci projektu spočívala v podpoře aktivit předškolních center a pomoci při zajištění jeho chodu nebo při doprovázení dětí do center. Dobrovolníci měli také možnost podílet se na přípravě individuálních plánů pro děti. Projekt se také zaměřoval na oblast podpory a vzdělávání pedagogů a podpoření spolupráce se sociálními službami. Svoji pozornost program zaměřil na řešení problémů nerovnosti ve vzdělávání ve vztahu k dětem a

žákům ze socio-kulturně rozdílného prostředí (MŠMT, Kooperace v rámci evaluace projektu ROMSPIDO, 2019 [online]).

2.2.1 Role Dobrovolnického centra Univerzity Palackého

Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého se svojí činností soustředí na rozvoj formálního dobrovolnictví v České republice. Úkolem je propojování studentů a zaměstnanců UP s různými organizacemi. Ve chvíli, kdy dojde k propojení organizace a dobrovolníka, přebírá odpovědnost organizace, která má na starost proškolení a vedení dobrovolníků. Centrum se zaměřuje na realizaci náboru dobrovolníků tím, že inzeruje poptávky od jednotlivých organizací. Výběr dobrovolníka se uskutečňuje na základě dané poptávky od organizace, kdy centrum vybírá ze své databáze dobrovolníků vhodného kandidáta na danou dobrovolnickou činnost, nebo hledá nového zájemce, který splňuje požadavky organizace (Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého, O nás [online]).

Dobrovolnické centrum uveřejňuje příležitosti k dobrovolnictví od organizací a firem, které je osloví s tím, že takovou pomoc hledají. Centrum nabízí odborné konzultace pro studenty a zaměstnance, kteří chtějí s dobrovolnictvím začít. Poskytuje informace pro všechny, kteří se rozhodnou, že se budou ve svých závěrečných pracích věnovat tématu dobrovolnictví. Dávají cenné rady organizacím v oblasti práva a dobrovolnictví, fundraisingu, vzdělávání a motivování dobrovolníků. Je pořadatel workshopů a přednášek na téma občanské společnosti a dobrovolnictví, které jsou určeny především pro střední a vysoké školy. Snaží se propagovat dobrovolnické aktivity a oceňovat dobrovolníky (Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého, O nás [online]).

3 Potenciál studentů k dobrovolnictví

Již v minulosti jsme mohli vidět, jak velký vliv dokážou studenti mít na změnu ve společnosti. Když se ohlédneme zpět do historie, můžeme tuto skutečnost potvrdit na příkladu událostí v letech 1848 a 1989. Pro naši společnost to byly velmi významné roky - krom politicky historických milníků také v oblasti vzdělávání. Uznání patří především studentům, kteří v tomto období sehráli významnou, ba přímo zásadní roli.

Datum 17. listopadu je pojeno s připomínkou výročí sametové revoluce, ne každý si však pamatuje, že tento den byl prvotně zasvěcen studentům. Spousta lidí tento den prožívá pouze jako den státního svátku, kdy nemusejí jít do práce. Lze si ale jen představit, jak by to dopadlo nebýt tisíců statečných studentů - možná bychom stále žili v socialistické zemi.

Jak je shrnuto na následujících řádcích, studenti jsou obrovskou hybnou silou. Dokázali to již na mnoha situacích nejen po politické stránce. Nemělo by být těžké je stimulovat k zapojení se do práce v Dobrovolnickém centru, když dokázali pohnout s osudy naší republiky. I proto je celá tato kapitola zasazena do mé bakalářské práce. Pokud se chci touto prací nějakým způsobem zasadit o občanskou angažovanost studentů, je třeba si připomenout jejich činnost a význam z hlediska historie.

V této kapitole vycházím ze dvou písemností, které toto téma dle mého názoru nejvíce ukotvují. Jedná se o publikace *Studenti a komunistická moc v českých zemích 1968- 1989*, Otáhal 2003 a *Sto studentských revolucí, Otáhal a Vaněk 1999*.

3.1 Angažovanost studentů v historickém kontextu

Do historie se studenti zapsali už v době národního obrození. V 90. letech 19. st. došlo k opětovnému zapojení studentů do politického dění ve společnosti a vzniklo tzv. pokrokové hnutí. Toto hnutí spočívalo v reakci na změnu politické situace na Moravě a v Čechách, ale také reagovalo na otřesy, které zažívala celá monarchie. Pokrokové hnutí se řadí k největším veřejným vystoupením vysokoškoláků od roku 1848 (Otáhal, 2003).

V celosvětovém měřítku o sobě dali čeští vysokoškoláci vědět v první polovině 20. století. Lidé spolu se studenty vyšli do ulic 28. října 1939 se záměrem projevení nesouhlasu s okupací. Nacisté velmi násilně zaútočili a zranili patnáct členů demonstrace. Zásahem nacistů zemřel dělník Otakar Sedláček a student lékařské fakulty Jan Opletal. Pohřeb Jana Opletala se transformoval v protinacistickou demonstraci, která se uskutečnila 15. listopadu 1939. Němečtí okupanti toho využili a uzavřeli vysoké školy, deportovali 1200 studentů do koncentračního tábora a došlo k popravě studentských funkcionářů. Útok na české studenty vyvolal nevole po

celém světě. Po dvou letech byl 17. listopad v Londýně vyhlášen jako Mezinárodní den studentstva. V Praze byl roku 1946 zřízen Mezinárodní svaz studentstva (Otáhal, 2003).

Studenti se zpět do lavic vrátili v roce 1945, kdy byla ČSR osvobozena. Mládež se ale čím dál více dělila na politické tábory pravice a levice. Komunisté usilovali o svojí moc, měly jim pomoci čistky mezi učiteli i studenty. Bylo vyloučeno více než 2500 studentů. Velká část byla odvolána do základní vojenské služby. Vedení KSČ nařídilo přípravné kurzy pro dělníky, ale snažení bylo zbytečné. Studenti režim nadále kritizovali a nestali se jeho příznivcem, jak to vedení zamýšleno (Otáhal, 2003).

V roce 1956 studenti projeví nesouhlas s povinnou výukou marxismu-leninismu a nesouladem studijních plánů. Vyvrcholením hnutí byl Majáles konaný 20. května. Průvodu se zúčastnilo sto tisíc lidí, kteří tleskali a pokřikovali svoje hesla. Mezi nejznámější hesla patřilo „Nebojte se Pražáci, ještě jsou zde studáci“ (Otáhal, 2003 s. 13). Toto vysokoškolské hnutí vláda pochopila jako varování, došla k závěru, že ztrácí oporu studentů. (Otáhal, 2003)

V 60. letech dochází ke změně, nová generace upřednostňuje zájmy, které v minulosti režim nedovoľoval. Nastává možnost vycestování do cizích zemí. Rok 1965 přinesl další studentský majáles. Hodinový průvod vyvolal velký rozruch, sledovalo ho více než 150 tisíc diváků. Majálesy, které se uskutečnily v roce 1956 a 1965, se staly významnými nositeli idejí, které se neslučovaly s normami (Otáhal, 2003).

Ke znovuzapojení studentského hnutí přispěla tragická smrt Jana Palacha, který se 16. ledna 1969 upálil na Václavském náměstí v Praze. Důvodem byl protest proti potlačování svobod a pasivního přístupu k veřejnosti, Palach se snažil vyburcovat společnost k obhajobě polednového výboje (Otáhal, Vaněk, 1999). Studenti uspořádali manifestační vystoupení v mnoha městech. Významným činem byl pohřeb Jana Palacha, který se proměnil v poklidnou demonstraci, do které se zapojilo sto tisíc lidí (Otáhal, 2003).

Studenti se bouřili, vyvolávali stávky, dávali tak najevo nespokojenost s politickým vedením KSČ. Nesouhlas s nástupem Gustáva Husáka do funkce ale mezi občany nevyvolal takový rozruch (Otáhal, 2003).

Prosovětské skupině se v dubnu 1969 podařilo zabrat nejvyšší místa ve vládní straně. Záměrem bylo zničení těch, kteří stojí proti politice normalizace. Hlavním cílem byli samozřejmě studenti, kteří již v minulosti prokázali, na jaké straně stojí (Otáhal, 2003).

Velkou roli měl SVS Čech a Moravy, který byl platformou protirežimní činnosti. Bylo mnoho snah o zničení tohoto hnutí, aby mohlo dojít k tzv. normalizaci, ale studenti nadále manifestovali, jejich kritika byla mířena především na KSČ (Otáhal, 2003).

Do hry vstoupilo založení nové organizace, která měla nést název Svaz vysokoškolského studentstva ČSR. Tato organizace neměla vzniknout z iniciativ studentstva, ale z popudu stran. Představenstvo SVS Čechy a Morava se ale nevzdávalo a mělo oporu v zástupcích na fakultách všech velkých měst. Zástupci odmítali partnerství s plánovaným výborem SVS ČSR (Otáhal, 2003).

Orgány státní moci používaly mnoho prostředků, aby docílily vlivu na chování studentů. Snažily se, aby studenti neměli přístup k vlastnímu rozvoji. Ovlivňovány byly i děti na základní škole, jelikož v tomto věku nejsou tolik schopné kritického myšlení a je jednodušší je zmanipulovat. Při přijímání na vysokou školu hrál roli třídní původ a politický zájem uchazeče a rodičů. Během studia byla studentům vštěpována politická ideologie v různých předmětech a museli se účastnit vojenské přípravy nebo výcviku civilní ochrany. Každoročně byli podrobováni kontrole vztahu k režimu. Výstupy z kontrol byly zaznamenávány a studenti si je s sebou nesli po celý život. Toto posouzení pak mělo velký vliv na trhu práce. Někteří studenti byli za své politické názory ze studia vyloučeni. Trestáno bylo i náboženské učení (Otáhal, 2003).

Veřejnost projevovala svůj názor různými peticemi, ale nejvyšší podoba rezistence byly manifestace. Konaly se většinou s historickým výročím určité události. Většinou nebyly povolené a probíhaly spontánně za účasti všech společenských vrstev. V roce 1989 se uskutečnila nejpočetnější týdenní manifestace v souvislosti s výročím upálení Jana Palacha.

Tato doba s sebou nesla vznik nových skupin jako Demokratická iniciativa nebo Hnutí za občanskou svobodu a mnoho dalších. V těchto skupinách hlavní roli vedla mládež, která nemohla studovat z důvodu kádrového profilu (Otáhal, 2003).

Nálada na vysokých školách se měnila, docházelo k odmítání trestání studentů, kteří vyjadřovali svůj názor. Uvolnění přicházelo i ze stran pedagogického sboru. Měnilo se přijímací řízení, pedagogové vybírali podle talentu a ne na základě kádrového profilu a politického zájmu. Nastala také možnost, aby se do škol vrátili studenti, kteří byli v roce 1969 vyloučeni. Na školách mimo Prahu ale stále panovala napjatá atmosféra a pravidla určovala KSČ (Otáhal, 2003).

Důležitou pozici v životě studentů měla hudba, divadla a vydávání časopisů – s čímž KSČ samozřejmě nesouhlasila (Otáhal, 2003).

Jak již bylo zmíněno, 17. listopadu 1989 se uskutečnila demonstrace československých studentů. Nikdo neměl v plánu ten den využít pro střet s komunistickým režimem a jeho pád. Nakonec k tomu došlo a velký podíl na tom měli samotní občané. Manifestace měla padesát tisíc účastníků a byla odlišná od těch ostatních. Veřejnost krutě odsoudila fyzické útoky veřejné

bezpečnosti na mládež. Na protest se uspořádala studentská stávka, kterou jako první podpořili herci (Otáhal, Vaněk, 1999).

Charta 77 apelovala na odstoupení státních a stranických činitelů, kteří měli na svědomí násilný zásah. Hnutí za občanskou svobodu se také vyjádřilo k situaci, která se odehrála. Studenti měli plnou podporu k zahájení generální stávky (Otáhal, Vaněk, 1999).

Demonstrace se konala 22. listopadu v odpoledních hodinách na Václavském náměstí v Praze a účastnilo se jí dvě stě tisíc občanů. Boje a protesty pak v různých obměnách pokračovaly i v následujících dnech (Otáhal, 2003).

Po odstoupení Gustáva Husáka se uvolnila funkce prezidenta republiky, na jeho místo byl doporučen Václav Havel. Podporu se mu podařilo získat po několika hodinách. Po zvolení V. Havla došlo k ukončení přebírání moci a řízení společnosti přešlo nově na konstituované orgány. V tomto období skončila historická role studentů. (Otáhal, 2003).

Z důvodu rozsahu jsem zmínila pouze nástin historického kontextu, již z toho však lze pochopit, jak velký vliv mohou studenti mít na změnu ve společnosti. Právě z těchto důvodů mi vyvstává otázka, proč nejsou v dnešní moderní době studenti zapojeni do občanského života více. V odstavcích výše byl popsán společenský význam politické aktivity studentů, ale dobrovolnictví je přeci také výraz občanské angažovanosti. Dokonce může nabývat podoby aktivismu a sehrát roli ve společenské změně. A formování studentů v oblasti aktivního občanství je mimo jiné také jedna z úloh univerzity. Proto je nasnadě položit si další otázku, proč nejsou dobrovolnická centra běžnou součástí univerzit.

Současná situace koronavirové pandemie velice napomáhá angažovanosti jednotlivých univerzit do zapojení se k dobrovolnické činnosti. Během poměrně krátké doby vzniklo například Dobrovolnické centrum v rámci Masarykovy univerzity v Brně, které svoji činnost vytáhlo “z nuly na sto“, a to ve velmi krátkém časovém horizontu. Účast ostatních univerzit nezůstává pozadu a jsou nedílnou součástí pomoci v boji proti onemocnění, které sužuje celý svět.

Vybudování systému univerzitních dobrovolnických center by přispělo k řešení mnoha sociálních problémů a zvýšila by se tak úroveň života některých občanů. Jak vyplývá z výzkumů Johna Hopkinse, velkou část práce v neziskovém sektoru tvoří právě dobrovolníci. Kdybychom měli dobrovolnickou práci převést na plný pracovní úvazek, tvořil by 45 % neziskového sektoru v zastoupení třiceti šesti zemí světa (Manual on the Measurement of Volunteer Work- Exposure draft, s. 3, 4 [online])

Z údajů Českého statistického úřadu vyplývá, že se dobrovolníci v roce 2018 věnovali dobrovolnickým aktivitám téměř 57 milionů hodin, a to v hodnotě přes 9,3 miliard korun

(ČSÚ, Hodnota dobrovolnické práce vzrostla [online]). Dobrovolníci jsou velkou pomocí a podporou pro občanskou společnost. Svůj volný čas dobrovolně a nezištně věnují pomoci druhým lidem. Mnoho sektorů se v dnešní době spoléhá na pomoc dobrovolníků, kteří přispívají k rozvoji kvality a dostupnosti jejich služeb.

4 Metodologie výzkumu

Frič a Pospíšilová tvrdí, že výsledek empirického výzkumu lze predeterminovat na základě výběru dané perspektivy a související typologií spolu s definicí. V souvislosti s výběrem přístupu může dojít ke zcela odlišným výsledkům výzkumu, i kdyby se jednalo o stejný výzkum, vždy záleží na tom, jaký úhel výzkumník zvolil (Frič, Pospíšilová a kol. 2010, s 9).

4.1 Cíl výzkumu a výzkumné otázky

Cíl výzkumu a výzkumné otázky jsou na sebe navázané a tvoří podstatu připraveného výzkumného projektu. Cíl určuje, jakým směrem výzkum povede a výzkumná otázka soustřeďuje jeho orientaci (Doušek, dle Mišovič, 2019, s. 69). Při definování výzkumné otázky musíme myslet na to, aby byla dostatečně rozsáhle vymezená. Jestliže bychom ji formulovali příliš úzce, mohlo by to směřovat k vyřazení některých důležitých, ale neočekávaných úhlů jevu. Záměr otázky by měl vést k podrobnému prozkoumání jádra jevu, především z pohledu informátorů (Švaříček, Šedřová a kol. dle Mišovič, 2019, s. 69, 70).

Mým výzkumným cílem, jímž se v této práci zabývám, je zanalyzování a výzkumné reflektování činnosti Dobrovolnického centra Univerzity Palackého.

Hlavní výzkumná otázka je:

Jaké jsou faktory ovlivňující činnost Dobrovolnického centra Univerzity Palackého?

Vedlejší výzkumné otázky:

- 1) Jaké překážky vyvstaly na straně Univerzity Palackého při zakládání a činnosti DC UP?
- 2) Jak stimulovat studenty k dobrovolnické činnosti?

4.2 Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum je „proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému.“ (Hendl, 2005, s. 50). Kvalitativní výzkum je možné použít v rozsáhlém spektru různých fenoménů. Můžeme zkoumat libovolná témata, která prozkoumáváme z pohledu aktérů (Loučková dle Mišovič, 2019, s. 34). Výzkumník si na počátku výzkumu volí téma a definuje základní výzkumné otázky, které je možné měnit a doplňovat v průběhu výzkumu, sběru a analýzy dat (Hendl, 2005, s. 50). Výzkum je charakteristický získáním velkého množství dat od omezeného počtu aktérů (Mišovič, 2019, s. 23).

V kvalitativním typu výzkumu se nachází určité limity, které mu jsou vytýkány, zejména že výsledky výzkumu znázorňují spektrum subjektivních dojmů. Jelikož v tomto typu

výzkumu pracujeme s omezeným počtem respondentů na jednom místě, může tak docházet k obtížné generalizaci. Hendl však uvádí, že výzkumný proces je určitým vyvážením limitů a kladů a jde tak o kompromis (Hendl, 2005, s. 52, 53).

Pro kvalitativní typ výzkumu jsem se rozhodla na základě zvoleného tématu, jelikož se zaměřuji na prozkoumání činnosti Dobrovolnického centra Univerzity Palackého, považuji tento výběr za správný.

4.3 Polostrukturovaný rozhovor

Ve výzkumu jsem použila techniku polostrukturovaného rozhovoru, která bývá v odborné literatuře uváděna jako rozhovor pomocí návodu (Hendl, 2005, s. 174). Polostrukturovaný rozhovor spočívá v předpokladu srozumitelnosti otázek a výzkumníkova citlivého reagování na respondentovo chápání daného tématu. Bere se na vědomí, že výzkumník i dotazovaný jsou rovnocennými aktéry rozhovoru (Qu, Dumay dle Mišovič, 2019, s. 81).

Tento typ jsem si vybrala z důvodu jeho pružnosti. Výhodou polostrukturovaného rozhovoru je, že výzkumník si předem připraví okruhy otázek, které musí probrat, a tak nedochází k tomu, že by se zapomněl na něco zeptat. Na okruh připravených otázek navazují doplňující otázky a další témata, která vedou k rozšíření původního účelu (Miovský dle Mišovič, 2019, s. 80).

V průběhu rozhovoru s respondenty jsem měla připravený seznam otázek, ale striktně jsme se ho nedržela. Při porovnání jednotlivých rozhovorů se pořadí otázek může lišit. Připravený seznam byl spíše pomocníkem, abych se zeptala na vše podstatné. Během rozhovoru jsem dávala respondentům poměrně velký prostor pro vyjádření toho, co považují za významné a nechala jsem je hovořit. Snažila jsem se diskusi udržovat v daném fokusu mé práce, ale někdy se stalo, že respondent začal hovořit mimo mé zaměření.

4.4 Popis zvoleného výzkumného vzorku

Vzorek jsem volila metodou sněhové koule - tato patří mezi nejčastější způsob výběru (Hartnoll a kol. dle Miovský, 2006, s. 131). Metoda je kombinací výběru účelového a prostého náhodného. Výchozím bodem použití této metody je prvotní získání kontaktu s účastníky, ke kterému může docházet prostřednictvím výběru přes instituce, tímto způsobem jsem také postupovala při svém výběru. Účastník prvotního setkání jmenuje skupinu účastníků, která tvoří potenciální soubor pro výzkum. Tento proces probíhá v tzv. nulté fázi. Následně je možné ze souboru uchazečů vybírat prostým náhodným výběrem (Miovský, 2006, s. 131,132).

Oslovila jsem všechny kandidáty pro výzkum, které jmenoval účastník v prvotní fázi. Podařilo se mi získat 5 respondentů z celkového počtu 6. Jedna kandidátka zpočátku souhlasila, ale poté si to s největší pravděpodobností rozmyslela, jelikož nebylo možné se s ní zkontaktovat. Všichni ostatní kandidáti souhlasili a tvoří výzkumný vzorek.

Rozhovory byly uskutečňovány s jedinci, kteří se podíleli nebo podílejí na činnosti Dobrovolnického centra Univerzity Palackého. Diskuse probíhaly přes komunikační kanál Zoom, osobně bych preferovala fyzické setkání, ale vzhledem k situaci s pandemií to nebylo možné. Délka rozhovoru se lišila, zpočátku byly kratší, později s každým dalším rozhovorem byl průběh snazší a plynulejší. Průběh rozhovorů byl v rozmezí mezi 30-60 minutami.

4.5 Fixace a zpracování získaných dat

Fixace kvalitativních dat může být prováděna pomocí audio a video nahrávek. Pro výzkumníka je to velká výhoda a nemusí si v průběhu rozhovoru dělat poznámky, pouze výhradně pro sebe. Zvukový záznam je velkou výhodou, jelikož si ho může výzkumník znovu pouštět a je mu umožněno sledovat kvalitu a sílu hlasu, může také zaznamenávat pomlky v rozhovoru nebo doprovodné zvuky. Záznam poskytuje nestrannost a zachycuje všechno, čeho jsme si při rozhovoru nemuseli všimnout. Videozáznam je lepší formou fixace kvalitativních dat, jelikož máme k dispozici i obraz, a to nám umožňuje sledovat zpětně pohyby těla a gesta (Miovský, 2006, s. 197, 198).

Ve své práci jsem při fixaci kvalitativních dat použila audio nahrávky, jelikož jsem z důvodu pandemické situace nemohla provádět rozhovory osobně. Audio nahrávky byly zprostředkovány prostřednictvím komunikačního kanálu Zoom, kde jsem rozhovory nahrála. Respondenti o video záznamu věděli a dali mi souhlas s tím, že rozhovor mohu zaznamenat. Umožnění nahrání rozhovoru považuji za velkou výhodu, jelikož jsem si video nahrávky mohla pouštět znovu a analyzovat hlas respondentu a pohyby těla. Prostřednictvím video nahrávek jsem mohla učinit snadnou kontrolu přepsaného rozhovoru a docílila jsem tak využití všech informací od respondentů.

4.6 Etická část výzkumu

Klíčové etické zásady se dotýkají zkoumaných jedinců, ale i samotného výzkumníka. Zúčastněný aktér dobrovolně stvrzuje účast ve výzkumném šetření s tím, že může kdykoliv výzkum opustit, bez jakýchkoliv následků. Výzkum nesmí informátorům zapříčinit poškození nebo újmu, a to ani fyzicky nebo psychicky. Je nutné získat od aktérů informovaný souhlas, kterým je prohlášení, se kterým se účastníci identifikují (Mišovič, 2019, s. 77).

Ochrana zájmu aktérů v průběhu výzkumu a po jeho ukončení je zaručena anonymitou a důvěrností získaných informací. Ochranu identity účastníků zaručuje důvěrnost ze strany výzkumníka. Výzkumníkovou povinností je informovat aktéra o účelu výzkumu, avšak v souvislosti s tím, může docházet ke zkresleným výsledkům výzkumu (Hendl, Remr, 2017, s. 62).

Z důvodu diskrétnosti, která má zamezit identifikaci jednotlivých aktérů, jsem tyto aktéry anonymizovala použitím označení R1-R5. Všichni respondenti mi podepsali informovaný souhlas o poskytnutí rozhovoru.

Jelikož při vedení diskuzí s aktéry bylo velmi často zmiňováno jméno doc. PaedDr. Tatiány Matulayové, PhD., považuji tuto skutečnost za velmi zásadní. Na základě toho jsem se rozhodla oslovit přímo paní doc. PaedDr. Tatiánu Matulayovou, PhD, jestli by nebylo možné zmínit její jméno v mé bakalářské práci, paní docentka souhlasila. Je to jediný aktér, kterého jsem v rozhovoru zmínila.

4.7 Analýza kvalitativních dat

Zpracování kvalitativních dat probíhá v jednotlivých etapách. Počátečním krokem analýzy je přepsání nahraných rozhovorů, které bývá označováno jako transkripce dat. Ve svém výzkumu jsem zvolila metodu doslovné transkripce, což znamená proces převodu mluveného rozhovoru do písemné podoby. Jde o velmi časově náročný úkon (Hendl, 2005, s. 207, 2008).

Analýza dat nám dává možnost, jak nestranně porozumět obsahu, který nám účastníci sdělují a také vyhledat obsahové kategorie a jejich skladbu (Mišovič, 2019, s. 127). Kategorie nám poskytují zredukování dat a využívají se při kódování rozhovorů (Hendl, 2005, s. 211).

Po transkripci dat jsem v souboru hledala vyjádření ke stejným okruhům (Mišovič, 2019, s. 128), zvýrazňovala klíčová místa a komentovala je (Hendl, 2005, s. 208) a postupně tvořila kategorie. Tento proces se nazývá otevřené kódování a je prvním průřezem daty. Otevřené kódování je možné provádět samostatně a je technikou, která předchází axiálnímu kódování (Mišovič, 2019, s. 179), které jsem také využila při analýze dokumentu.

Při otevřeném kódování rozlišujeme pojmy a vytvoříme základní kategorie, v rámci axiálního kódování dochází k novému skládání pojmů prostřednictvím vztahu mezi kategoriemi a subkategoriemi. Kategorie dále rozvíjíme, ale blíže se zaměřujeme na užší definování kategorií, kontextu, záměru jednání a vzájemného působení a jeho dopadu. Kategorie a subkategorie dostáváme do vzájemného vztahu a popisujeme, v jakém vztahu jsou, to se děje prostřednictvím kladení různých otázek mířených na kvalitativní vlastnosti daného vztahu

(Corbin, Strauss dle Miovský, 2006, s. 229, 230). V následující kapitole představím výsledky výzkumu.

4.8 Výsledky výzkumného šetření

Výsledkem výzkumného šetření bylo zanalyzovat a výzkumně reflektovat činnost Dobrovolnického centra Univerzity Palackého. V následující kapitole představím reakce dotazovaných respondentů na výzkumné otázky. Respondenti jsou označeni R1-R5, respondent R2 nebyl u vzniku Dobrovolnického centra, tudíž nemohl odpovídat na všechny pokládané otázky. Jednotlivé podkapitoly korespondují s názvy utvořených kategorií, které vznikly v rámci axiálního kódování při analýze dokumentu.

4.8.1 Faktory ovlivňující činnost DC UP

Funkce manažera

Respondenti **R2**, **R4** a **R5** se shodují, že by bylo vhodné, aby se Dobrovolnickému centru věnoval jeden člověk, a to na plný pracovní úvazek, ne při dalších jiných povinnostech nebo při jiné pracovní pozici.

„Myslím si, že bylo dobrý ten první krok na to vyhradit peníze na nějakého pracovníka, který se tomu může věnovat. To si myslím, že je vždy důležité, že to ten člověk má v rámci své pracovní náplně a ne jen jakože jednu z milionu věcí, a tím pádem je možné pak tvořit nějaké koncepty.“ (R2)

„Ve chvíli, kdy tam bude jeden člověk, který tam bude na plný úvazek a fakt se tomu bude nějakým způsobem věnovat, tak si myslím, že by se to dalo udělat rychleji. Protože ve chvíli, kdy budete mít stabilního manažera dobrovolnického centra, který tam bude třeba deset let, tak musí vzniknout taková pracovní pozice, ten člověk tam nebude deset let dobrovolničit.“ (R4)

Respondent **R4** uvádí, že vyhrazení jednoho pracovního místa na Univerzitě je opravdu zlomek v rámci toho, jak je Univerzita obrovská. Respondent **R4** také sdělil, že když bude v dobrovolnickém centru jeden člověk, který bude mít pracovní smlouvu a stálý plat, tak je to obrovská výhoda ve vztahu pro zprostředkování kontaktů s dalšími organizacemi, jelikož bude vnímán jako stálý spolupracující partner.

„Když se řekne jedno pracovní místo na celé Univerzitě - je fakt nula nula nic, rozumíte, i kdyby bylo dobře placené, takže ve chvíli, kdy by něco takového bylo, tak to samozřejmě tomu rozvoji pomůže. Když tam bude člověk, který bude mít smlouvu, stabilní, normální plat a bude to jeho hlavní náplní, tak to je samozřejmě obrovská devíza, protože potom bude stabilním

partnerem ten člověk i pro vyjednávání se všemi ostatními, protože ono se zase vedení těch jednotlivých, ať už sociálních služeb, zase tolik nemění.“ (R4)

Respondent **R5** zmiňuje, že když se někdo bude Dobrovolnickému centru věnovat, tak to povede k úspěchu a je důležité, aby to byla osoba z rektorátu. Také hovoří o napojení rektorátu na činnost Dobrovolnického centrum.

„To je právě ten předpoklad k té úspěšnosti, že se tomu někdo musí věnovat, někdo to musí mít v pracovní náplni a ideálně, když je to někdo z rektorátu. Myslím, že tohle přispívá k té činnosti, když je vysloveně napojená ta činnost na dobrovolnické centrum na činnost rektora, když je to propojené, tak v ten moment to funguje. A nebo s tím, že dobrovolnické centrum je vnímané ostatními fakultami, že je to zájem rektorátu, tak by potom byli ochotnější třeba dávat podklady o evidenci dobrovolníků. Myslím si, že do té doby, co rektorát bude podporovat dobrovolnické centrum, tak dobrovolnické centrum bude fungovat.“ (R5)

Postoj a vliv Univerzity

Respondenti **R1**, **R3** a **R5** se shodují na tom, že by Univerzita měla více podporovat Dobrovolnické centrum a převzít odpovědnost za jeho činnost.

„Myslím si, že by za to měla Univerzita převzít větší odpovědnost, že by se za to Univerzita měla jasně postavit. Tohle chceme, a na základě toho prostě stanovit nějaké jasné financování toho chodu centra, dobré zaplacení lidí, kteří tam budou pracovat, ať už to jsou studenti nebo odborníci toho odvětví.“ (R1)

Respondent **R3**, jak jsem již uvedla, se shoduje s ostatními zmíněnými respondenty a také uvádí, že Dobrovolnické centrum má velký předpoklad, ale je Univerzitou nedocenené. Nerozumí, proč tomu tak je, protože v zahraničí je to běžná praxe.

„Taky samozřejmě podpora jakoby z té Univerzity, že je to tedy na univerzitní půdě, je to v té struktuře Univerzity a vlastně se divím, že to tady není jako nejen v České republice, ale myslela jsem, že vedení Univerzity tomu bude více nakloněno. Je to taková věc podle mě přínosná a nutná. Podle mě to má obrovský potenciál, který je nevyužitý, ale je i nedocenený vedením Univerzity, že to nevidí a já se vlastně podivuji proč, protože ve světě je to úplně běžné, že dobrovolnictví patří ke studentskému životu, je to opravdu součástí nějaké kvalifikace jakoby těch studentů, takže mi přijde, že tady jsme hodně zaostalý.“ (R3)

Respondent **R5** uvádí, že by Univerzita měla podporovat dobrovolnictví a také studenty ve vztahu k občanství, aby byli nejen studenty, ale také dobrými občany, kteří se snaží zlepšovat život v rámci celé společnosti.

„Univerzita by mohla systémově podporovat, prostě vytvořit takovou kulturu pro dobrovolnictví, já to nemyslím jen ve vztahu k dobrovolnictví, ale jako ideál toho občana, občanských ctností, že každý vysokoškolák by měl být také kvalitním občanem, který má vědomosti, dovednosti a konkrétní zručnosti a ví jako občan se zasazovat o to, aby se to zde žilo lépe a kvalitněji, na to si myslím, že ta univerzita má dosah, jen potřeba tomu věnovat pozornost, ale tím že je to v Strategickém plánu, tak si myslím, že to bude jednoduší toho dosáhnout.“(R5)

Respondentka **R5** uvedla, že Dobrovolnické centrum se po pěti letech dostalo do Strategických plánů Univerzity, což jak zmínila, je předpokladem k tomu, že činnost Dobrovolnického centra se bude někam posouvat.

„Tak konečně po těch letech se podařilo, že vůbec jako dobrovolnické centrum je v strategickém plánu Univerzity Palackého, to trvalo 5 let, než se to podařilo, ale teď když je to v strategickém plánu, tak je to významný předpoklad, že se bude něco dít, budou peníze alespoň nějaké, náš projekt je nízkorozpočtový, ale když je to v strategickém plánu, tak to už zakládá důvod, že se dostanou finanční prostředky.“(R5)

Respondent **R4** zmiňuje, že veřejnost má tendenci se obracet na Univerzitu jako na kvalitní zdroj informací a hovoří, že by mohlo Dobrovolnické centrum také sloužit k tomu, aby se na něj mohly obrátit organizace, které chtějí pracovat (nebo již pracují) s dobrovolníky.

„Pak si určitě myslím, že tím, že je to univerzitní Dobrovolnické centrum a vždycky se okolí mělo tendenci vztahovat k Univerzitě jako k nějakému zdroji dobrých a kvalitních informací, tak si myslím, že by mělo sloužit i jako místo, kam si jít pro radu pokud chci s dobrovolníky pracovat, chci třeba mít dobrovolníky ve své organizaci, chci třeba nějakým způsobem rozvinout dobrovolnický program a tak, abych se mohl někde poradit a věděl, že dostanu fakt ucelené a dobré informace, že mi třeba nabídnout nějaké zaškolení, pokud by to bylo potřeba, že mi řeknou třeba, kam se mám obrátit.“(R4)

Výzkum

Respondenti **R4** a **R5** také uvedli, že je důležité provádět výzkum, aby se vědělo, jestli se činnost Dobrovolnického centra vyvíjí a na čem by bylo vhodné zapracovat.

„Velká nevyužitá příležitost je výzkum, kdyby Univerzita začala cíleně přes to dobrovolnické centrum dělat výzkum dobrovolnictví, tak bychom měli o hodně konkrétnější představu o tom, co vlastně Univerzita, jakou úlohu hraje v rozvoji občanské společnosti a v rozvoji regionu.“(R5)

„Empirická evidence toho dobrovolnictví, to znamená věci, které souvisí přímo s výzkumem nebo i jako se statistickou evidencí toho, což samozřejmě vždycky v těch vědeckých

institucí se vede, aby byly nějaké podklady, abychom věděli, jak se vyvíjí to dobrovolnictví, jak se třeba mění, jaká je informovanost o tom dobrovolnictví mezi studenty, mezi zaměstnanci, jak se třeba mění i struktura těch dobrovolnických činností a podobně.“(R4)

Role garantky

Respondent **R3** hovoří o tom, že by bylo náročné prosazovat Dobrovolnické centrum na Univerzitě, a že díky povaze a zkušenostem doc. PaedDr. Tatiany Matulayové, PhD., se to podařilo prosadit.

„Asi kdyby s tím nepřišla docentka Matulayová, která s tím jakoby měla zkušenost, tak podle mě by se to těžko prosazovalo na té akademické půdě. Můj pocit bylo, že o to zájem moc není, ale tím jaká je ona povaha, tak to dokázala tak odprezentovat, že to nakonec vzniklo. Myslím si, že se o to hodně zasloužila docentka Matulayová tím, že vlastně propagovala tohle téma mezi děkany, proděkany, dokonce s rektorem o tom mluvila, hledala ty cesty.“

Respondent R4 uvádí, že doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, PhD. je iniciátorkou nápadu Univerzitního Dobrovolnického centra.

„S paní docentkou Matulayovou, která je v podstatě tím člověkem, který vůbec přišel s tímhle nápadem.“(R4)

Propagace

Respondent **R2** zmiňuje, že by se téma dobrovolnictví mělo objevovat na jednotlivých fakultách a je nutné stále rozšiřovat a zlepšovat propagaci. Respondent **R4** hovoří o stabilní propagaci a Respondent **R1** o zlepšení propagace na sociálních sítích.

„Je to téma, které by se tam mělo pořád objevovat a prostě i na těch jednotlivých fakultách by si to mohli vzít více za své ti jednotliví, nebo to vedení vlastně těch fakult, a to bude asi na nás, jak to přesně s nimi komunikovat a jaké vymyslet třeba cesty. Ale rozhodně ty plány v oblasti té propagace, takové ty celkové obeznámenosti s tou naší činností, tak tam rozhodně ještě zbývá ještě toho spoustu, co prostě udělat, jak to povědomí rozšířit.“ (R2)

„Já si myslím, že propagace musí být stabilní.“(R4)

„Lepší propagace na sociálních sítích“ (R1)

Respondent **R4** hovoří o jiném způsobu propagování Dobrovolnického centra, a že je důležité pracovat s akademickým rokem a myslet na to, kdy jsou studenti přítomni, aby se mohli zapojit do činnosti dobrovolnického centra.

„Propagace musí být úplně jiného typu, než když máte propagaci firmy, která je v uvozovkách na trhu padesát let, má odběratele a příliš se to nemění, to je velké specifikum.“

Něco jiného, když máte třeba dobrovolnické centrum kraje, protože o tom se člověk dozví, když je třeba olomoučák. On se o něm dozví, když je mu patnáct, tak o něm ví do dvaceti, třiceti do padesáti, dokud to centrum je. Ale když jste student, tak jste student pět let v tom lepším případě. A pak samozřejmě ten rok má specifický vývoj. To znamená pracovat s tím specifickým akademickým rokem, a to vůči studentům jinak než vůči zaměstnancům, protože většinou, když tady studenti nejsou, mají zaměstnanci volno, a to znamená jako že přesně léto je dobrá volba pro dobrovolnickou činnost zaměstnanců.“(R4)

Financování

Respondenti **R2** a **R3** zmiňují odlišné názory na způsob financování.

Respondent **R2** hovoří o důležitosti finančních prostředků, a že se podařilo na základě toho zlepšit vztahy uvnitř Univerzity.

„Způsob toho financování je rozhodně jako důležitý, díky tomu se se vlastně podařilo prohloubit více ty vztahy, tak nějak vnitrouniverzitně a více se třeba napojit na to oddělení komunikace. Pozitivním aspektem je, že od toho roku 2020 se asi poprvé podařilo uvolnit nějaké prostředky na zaměstnání, vlastně na úvazkování toho manažera dobrovolnického centra. Takže teďka to má vlastně jakousi stabilní rozpočtovou kapitolu, tady ten personální náklad a myslím si, že pro tu kontinuitu je to velice důležité.“(R2)

Respondent **R3** uvádí, že Dobrovolnické centrum nepotřebuje tolik financí a mělo by být vedeno dobrovolníky.

„Myslím si, že i dobrovolnické centrum by mělo být vedeno dobrovolníky, jako že nepotřebuje tolik financí.“(R3)

Oceňování dobrovolníků

Respondenti **R1**, **R3** a **R4** uvedli, že oceňování dobrovolníků je přínosné a vidí v něm smysl.

Respondent **R1** uvádí, že předávání ceny rektora mělo vždy hladký průběh a mělo podporu od ostatních lidí.

„Myslím si, že předávání ceny rektora vždycky proběhlo dobře a zdárně. Všichni vždycky chválili, že to, co děláme, má cenu, že chtějí oceňovat dobrovolníky z řad studentů a pracovníků. Tak to bylo dobré a myslím si, že dny dobrovolnictví byly pěkně uchopené a přístupné všem.“(R1)

Respondent **R3** hovoří o tom, že oceňování dobrovolníku je způsob jak Univerzita dává najevo, že činnost Dobrovolnického centra podporuje.

„Veřejné oceňování dobrovolníků, dát tomu nějaký smysl, že ta univerzita za tím stojí. Cena rektora - to jsou podle mě úspěchy.“ (R3)

Respondent **R4** se shoduje s ostatními, že oceňování je přínosná věc a také uvádí, že to vede ke zviditelnění dobrovolnictví.

„Já si myslím, že co je hodně dobrá věc, tak oceňování dobrovolníků, toho jsem i já nějak přítomna. To si myslím, že je dobré, samozřejmě to vede k nějakému zviditelnění toho dobrovolnictví. Myslím si, že je to vyloženě to, co souvisí s dobrovolnictvím.“ (R4)

Partnerství

Respondenti **R3** a **R4** hovoří o partnerství s dalšími organizacemi.

Respondent **R3** uvádí, že by bylo vhodné spolupracovat s dalšími centry.

„Jinak partnerství, propojit se s dalšími centry, podle mě se to dá navázat i na nějaké mezinárodní dobrovolnictví.“ (R3)

Respondent **R4** hovoří o tom, že je vhodné mít fungující vztahy s vedením Univerzity a také s dalšími organizacemi na úrovni místní i krajské.

„Mít velmi dobré vztahy s vedením Univerzity, jakoby budovat si to, že jsou dobré vztahy s lidmi, kteří tady zůstávají. Pak samozřejmě i s okolím, čím jsou myšleno jak jednotlivé organizace, tak i město a kraj, protože ve chvíli, kdy se stane partnerem, s kterým počítají, tak vám to pomůže, protože když potom si pomáháte navzájem, tak to prostě zefektivňuje tu práci, a je tam ten potenciál stát se tím jakoby kvalitním a stabilním partnerem.“ (R4)

Přínos pandemie

V poslední řadě bych zmínila přínos pandemické situace, který uvedli téměř všichni respondenti.

Respondent **R1** uvádí, že pandemická situace přispěla k zviditelnění Dobrovolnického centra.

„Myslím si, že ta koronavirová krize tomu hodně přispěla, i když spoustu lidem ne, tak myslím si, že dobrovolnickému centru to přišlo vhod s tím, že byla velká poptávka po dobrovolnictví a najednou to dobrovolnictví dostalo nějaké jméno.“ (R1)

Respondent **R4** zmiňuje, že nikdo už nemá pochybnosti o tom, jestli je Dobrovolnické centrum potřebné.

„Myslím si, že teď úplně v situaci s covidem, tak tam to bylo úplně jasné. A myslím si, že už teď nikdo o tom, že takováhle část univerzity, takové centrum je potřeba, že už o tom nikdo nepochybuje. Během té pandemické situace se to výrazně zlepšilo a pak se už na dobrovolnické centrum obraceli.“ (R4)

Respondent **R5** hovoří o tom, že kdyby nebylo pandemické krize, tak by bylo velmi náročné, aby se Dobrovolnické centrum někam posunulo.

„A když přišla pandemie, stále nebylo vyhrané, protože univerzita nebo rektorát si vytvořil zničehonic svoji vlastní stránku na dobrovolnictví. Já jsem se tedy ohradila proti tomu, jak je to vůbec možné, že se tady zřizuje nějaká stránka na dobrovolnictví, když je to dobrovolnické centrum a my jsme měli už všechno připravené, a potom ještě ta stránka fungovala v čase pandemie, a potom se nějak podařilo, že to zrefletovali a přehodnotili a vlastně dovolili to, že tu narychlo vytvořenou stránku zrušili. A byl centrálně využitý a spuštěný nový web dobrovolnického centra. Takže kdyby nebylo pandemie, tak by se to určitě nepohnulo si myslím, to by bylo těžké.“ (R5)

Respondent **R2** uvádí, že do budoucna bude možné se opírat o to, jak Dobrovolnické centrum pomáhalo v pandemické situaci.

„Stavět na těch pozitivních příkladech i teď třeba z té pandemie, kdy to dobrovolnictví reálně opravdu pomáhalo a kolikrát až zachraňovat životy, jak třeba říkají někteří ti rodiče, kterým třeba dodáváme ty studenty na to doučování a podobně.“ (R2)

4.8.2 Překážky, které vyvstaly na straně Univerzity Palackého

Respondenti uvedli dvě hlavní překážky, které vyvstaly v rámci univerzity při zakládání a činnosti DC UP. První překážka souvisela vůbec se vznikem Dobrovolnického centra Univerzity Palackého, kde jednotliví respondenti hovořili o náročném prosazení na univerzitní půdě. Někteří respondenti uváděli náročnost založení centra obecně, jelikož taková organizace byla nové téma a téměř nikdo s ní neměl zkušenosti. Poslední těžkost, kterou respondenti zmínili, spočívala v právním ukotvení Dobrovolnického centra.

Vznik a procesy na Univerzitě

Respondent R4 hovoří o náročnější ustanovení Dobrovolnického centra a R1 zmiňuje náročné zakládání, protože s tím nikdo neměl zkušenosti.

„Bylo hodně problematické to nějakým způsobem postavit a i vlastně pro nás a pro ty, kteří s tím nějak jakoby pracovali, tak si najít a ujasnit si, co by to dobrovolnické centrum mělo dělat a co dělat může, a tak nějak začít se etablovat.“ (R4)

„Zakládalo se dost překotně, protože s tím nikdo neměl zkušenosti.“ (R1)

Respondent **R4** uvádí, že začátek fungování Dobrovolnického centra byl pomalejší, jelikož neexistovalo dobrovolnické centrum tohoto typu, tím pádem nebylo možné se jet někam podívat, jak to funguje jinde, a vzít si z toho inspiraci.

„Myslím si, že ten rozjezd byl takový jakoby spíš pomalejší, což je rozhodně jasné, protože ve chvíli, kdy takové dobrovolnické centrum úplně nikde není, nemůžete nikam zajet na stáž, podívat se, jak to chodí a převzít to, a začít tak dělat.“ (R4)

Respondenti **R3** a **R5** hovoří o vzniku Dobrovolnického centra na univerzitní půdě a o tom, že v České republice nic takového neexistuje, nejsou žádné metodiky nebo postupy, jak založit univerzitní dobrovolnické centrum.

„Myslím si, že to nebyl jednoduchý úkol, protože to dobrovolnické centrum mělo vznikat pod Univerzitou, což pokud vím, tak v České republice vlastně neexistuje.“ (R3)

„Univerzita vůbec nikdy neuvažovala o univerzitním dobrovolnickém centru a neexistoval nějaký ustálený způsob, který by hovořil, jak založit takový typ organizační jednotky, prostě na to neexistuje standart na univerzitě. Teda já jsem se sice ptala, jak jiné centra vznikaly, ale každý mi dal jinou odpověď, a ukázalo se, že neexistuje jednotný způsob, nějaká metodika.“ (R5)

Respondenti **R5** a **R1** navazují na vznik a fungování Dobrovolnického centra v univerzitním prostředí. Shodují se spolu s respondentem **R4**, že je náročné něco realizovat v univerzitním prostředí, jelikož jsou procesy na Univerzitě zdlouhavé.

„Univerzita je obrovská, v podstatě jak někteří starší kolegové hovoří, obrovský parník, který se velmi pomalinku hýbe, když se má nějakoto otočit jiným směrem.“ (R5)

„Ta těžkost byla i ve spojení s tou Univerzitou, kdy procesy rozhodování, schvalování trvají dlouho“ (R1)

„Samozřejmě i tím, že Univerzita je obrovská organizace a je problém něco takového zavést, takže to si myslím, že bylo takové na začátku pro nás pro všechny těžší se přesně zorientovat.“ (R4)

Respondent **R3** navazuje na respondenta **R4**, který hovoří o náročném zorientování v univerzitním prostředí.

„Pak určitě se zorientovat v té struktuře univerzitní. A vlastně cokoliv, prosazení dobrovolnického centra na té akademické půdě tady na Upolu bylo složité.“ (R3)

Respondent **R1** se přidává k tomu, co uvedli respondenti **R3** a **R4**, a v návaznosti uvádí, že nevěděl, jak se orientovat v tom, kdo za co zodpovídá, a jak to vlastně funguje.

„Neviděl jsem do toho, jak ty procesy fungují, kdo za co zodpovídá.“ (R1)

Právní úskalí

Respondentka **R5** uvádí, že se v počátku obrátila na právní oddělení univerzity s tím, že si myslela, že jí pomůžou nalézt možnost, jak univerzitní Dobrovolnické centrum právně ukotvit.

To se nestalo a došlo k velkému sporu s právním oddělením, a vedlo to k tomu, že bylo nutné požádat Ministerstvo vnitra České republiky o vyjádření, jelikož právní oddělení obvinilo respondenta **R5** z toho, že podpora dobrovolnictví je protiprávní činnost.

„Jedna ještě z těch překážek, která byla nejvíce v tom prvním roce, měla jsem velký spor s právním oddělením univerzity, protože právní oddělení absolutně neporozumělo tomu, co chci, takže my jsme... já jsem chtěla, aby byl vytvořený nějaký status dobrovolnického centra, já jsem sama byla na univerzitě nová, nikdo nevěděl, jak mi v tom pomoci, tak jsem se obrátila na rektorát právního oddělení a myslela jsem si, že oni mi pomůžou ve smyslu platného právního pořádku České republiky a vysokoškolské legislativy to centrum zřídit, ale ne, že mě v tom nepomohli v té první fázi, ale oni vůbec nepochopili, o co jde, a byli jsme ve velkém sporu až tak, že jsem musela požádat Ministerstvo vnitra České republiky o stanovisko, protože ten spor zašel tak daleko, že mě obvinili z právního oddělení, že je to protiprávní činnost podpora dobrovolnictví.“ (R5)

Respondenti **R1**, **R3** a **R4** hovořili o problematickém právním ustanovení.

„Narazili na tom právním oddělení, kdy prostě ten status do dneška není nějaký jasný, že je to spíše nějaká, sice zřizovatelem je rektor, ale vlastně v té hierarchii univerzitní to nemá své místo.“ (R3)

„Problémy byly hodně ohledně toho ustavení jako centra, to znamená, že trošku z toho právního pohledu to znamená, že jak to centrum uchopit, kam ho dát do té struktury, a tak. Tak to si myslím, že bylo trochu problematický, což na univerzitě prostě zasahování do těch věcí a jednání s právníckým oddělením je. Takže to jsem já vnímala na začátku jako poměrně takové jedno z velkých úskalí.“ (R4)

Respondent **R1** na to navazuje a uvádí, že kvůli tomu, že Dobrovolnické centrum nemělo právní formu, bylo náročné nalézt projekty.

„Určitě to byla ta právní forma, byli jsme součástí univerzity. Nebyli jsme v rámci projektu, tam mne třeba dělalo problémy hledat nějaké projektové, dotační tituly, protože jsme neměli právní formu.“ (R1)

4.8.3 Způsoby, jak stimulovat studenty k dobrovolnické činnosti

Respondenti uvedli mnoho způsobů, jak by bylo možné aktivovat studenty k zapojení do dobrovolnické aktivity.

Příběhy dobrovolníků

Respondent **R1** uvádí, že by bylo skvělé předvést příběhy dobrovolníků a klientů, jelikož je to něco neobvyklého.

„Jak ty studenty stimulovat si myslím, že je super jim ukazovat příběhy, propagovat ty jednotlivé příběhy dobrovolníků a třeba i příběhy klientů, protože je to něco ojedinělého a není to vidět pod pojmem dobrovolnictví. Ukazovat tu různorodost toho dobrovolnictví.“(R1)

Spolupráce s někým významným

Respondenti **R1** a **R4** se shodují na tom, že by se studenti mohli zapojit, kdyby měli možnost spolupracovat s někým, kdo je pro ně významný. A respondent **R4** dodává, že by to mohl být výrazní reklamní tah.

„Myslím si, že studenti by mohli slyšet na to, že budou moct spolupracovat s někým, s kým se vidají na přednáškách a ty přednášky za něco stojí, takže tohle všechno si myslím, že jsou faktory, které by mohli přispět k tomu, aby studenti šli do DC.“(R1)

„Myslím si, že teď v současné době hodně fungují takové ty třeba videa a nějaký jako samozřejmě by tomu prospěl nějaký v uvozovkách známý obličej, to je jako samozřejmě vždycky dobré, že když nějaká jako že celebrita nebo někdo, kdo je významný v rámci toho, nemusí to být o tom, že zrovna byste tady potřebovali mít nějakou hudební skupinu nebo herce to asi ne, ale třeba v rámci těch jednotlivých oborů, protože je to prostě tak, že i na těch jednotlivých fakultách a katedrách jsou prostě lidé, kteří jsou pro ty studenty významní. Nějaké videa těchhle významných lidí z Univerzity, těch jakoby osobností Univerzity, kteří by řekli, hehe, já dobrovolničím a je to super, že si myslím, že by mohlo pomoci, že je to taková specifická forma, jako že když může dobrovolničit ten náš profesor, tak já půjdu taky a třeba se tam potkáme, a přesně tak to by mohla být ta příležitost, kdy se vlastně ty lidé potkají na jiné půdě, kde jsou si mnohem blíž a můžou vzájemně pomoci. Takže si myslím, že tohle by mohlo být jako silný propagační podmět.“(R4)

Respondent **R3** hovoří o tom, že by mohlo studenty nadchnout, kdyby se propojovaly různé skupiny.

„Zajímavá věc v dobrovolnictví by byla propojovat různé skupiny. Dneska zrovna byl na HateFreeCulture rozhovor dánského sociálního pracovníka, který pracuje pro nějakou organizaci, který propojuje migranty a seniory. Migrantí chodí do rodin seniorů a seniori je učí dánsky. Migrantí získávají povědomí o kultuře, o jazyku a učí se, a zároveň seniori se cítí, že mají společnost a cítí se využítí. Takže vlastně propojování různých skupin. Taky to je hodně zajímavé. To by mohlo mnohé studenty taky nadchnout.“(R3)

Vytvoření komunity

Respondenti **R1** a **R3** hovoří o vytvoření komunity nebo spolku, kde se budou dobrovolníci scházet a více se sblíží.

„Pak podle mě je dobré tvořit takovou komunitu toho dobrovolnictví...Že vlastně potkávat se s těma lidma na nějaké neformální bázi. Dělat setkání v parku s nějakou svačinou, deskovýma hrama, pozvat je na bowling nebo nějaké sportovní aktivity, ať se každý vlastně v tom z těch studentů něco najde. Nezaměřit se, že každé tři měsíce budeme hrát fotbal a tam se potká pár jenom lidí, ale udělat takové různé neformální aktivity, kde se ti lidi mohou potkávat, můžou se bavit a bude se tvořit ta komunita, ne jenom na tom, kde kdo pracuje pro jakou organizaci, ale zároveň se bude tvořit ten prostor i na to setkávání, poznávání nových lidí a utužování se v těch hodnotách dobrovolnictví.“(R3)

Respondent **R1** navazuje na respondenta **R3** a doplňuje, že by se studentům dodal pocit smysluplnosti.

„Vytvořit takový tým, že fungují studentské spolky, kde se studenti schází, že za to vlastně nic nemají a baví je to. Tak zavést něco takového uvnitř dobrovolnictví, co by ty lidi spojilo, co by jim dalo nějaký smysl, kde by viděli, že to dobrovolnictví má smysl, a že má smysl ho posouvat nějakým způsobem dál.“(R1)

Vnitřní uspokojení

Respondent **R2** hovoří o vnitřním uspokojení, které plyne z dobrovolnické činnosti bez toho, aby byl člověk finančně obohacen.

„To uspokojení takové vnitřní, že člověk prostě něco hmatatelně pozitivního kolem sebe vytváří, a je to těžko sdělitelný pocit, ale je moc dobrý, takže toho já osobně považuji za hodně důležité si zažít, bez ohledu na to finanční ohodnocení, nějakou tadytu satisfakci, že prostě něco dobrého vytvářím. Myslím si, že jako nějaká taková přirozená tendence vlastně k solidaritě, k nějaké vlastně empatii tady v těch těžkých časech v lidech jako je, ale ne samozřejmě v každém. Ale řada těch studentů vnímá teď jako jakousi takovou svojí povinnost nebo prostě rádi by prostě někde pomohli nebo rádi pomáhají. Myslím si, že je hodně vidět, jakoby že v tomhle ne pozitivním čase, že velmi optimisticky je ovlivňuje to, že můžou někde pomoci. Že je toto vlastně nějaký pozitivní element toho jejich současného života.“(R2)

Respondent **R3** zmiňuje, že je významné, aby studenti sami zažili pocit, který dobrovolnictví přináší.

„Tím, že sami můžou měnit to prostředí a podle mě je důležité, aby sami pocítili sílu toho dobrovolnictví a toho, že vlastně a to, že vlastně můžou věci měnit. A že můžou a nejsou úplně bezradní třeba v nějakých situacích.“ (R3)

Respondenti **R1** a **R3** uvádí, že by se studenti v rámci dobrovolnictví mohli něco nového naučit a respondent **R3** také hovoří o zavedení dobrovolnické zkušenosti do životopisu.

„Jinak já si myslím, pokud jim katedra nebo fakulta umožní, já nevím, v rámci toho fungování v tom DC, teď myslím v tom pracovním týmu, že by jim dala nějaké céčkové kredity, nebo cokoliv, DPPČKO, tak studenti se tam mohou toho spoustu naučit, ať už to je nějaké vykazování a hledání projektu, je to propojení těch studentů s pracovníkama.“ (R1)

„Dobrovolnictví by se mohlo projevit v kvalifikaci vlastně, že ten student získává nové dovednosti, zkušenosti, které můžou být v rámci dobrovolnického centra zaneseny do jeho životopisu, může získat nějaký kvalifikační list, že se v dobrovolnictví něco naučil.“ (R3)

Seberozvoj

Respondenti **R2** a **R5** se shodují na tom, že dobrovolnictví je obohacující zkušenost a vede k seberozvoji každého člověka.

„Má velice pozitivní působení na každého toho jednotlivce tadyta zkušenost. I vlastně v nějaké seberozvojové oblasti rozvoje nějaké empatie, soucitu. Taková všestranně obohacující věc, kterou by určitě každý student měl nějakým způsobem využít, byť třeba jenom na chvílku dle svých možností. Tak zajímavá zkušenost a tak obohacující, že to toho člověka podle mě ovlivní i třeba celoživotně. Že se může najednou uvědomit spoustu věcí i třeba o sobě, zjistit třeba nějaké svoje limity, hranice, nebo naopak právě schopnosti, o kterých třeba nevěděl.“ (R2)

„Dobrovolnická zkušenost je nepřenositelná, jednoduše, když nemám tu dobrovolnickou zkušenost, tak velmi těžce já mohu ve své konkrétní práci a ve svém životě nějakým způsobem se zapojovat do života společnosti nebo přes dobrovolnictví, takže si myslím, že tam ten benefit je obrovský a i ve vztahu k osobnímu životu, protože já vlastně něco zažiji, naučím se něco o sobě, o svých blízkých, vyzkouším si všechno, mám osobní benefit.“ (R5)

Profesní růst

Respondent **R5** uvádí, že dobrovolnictví má velký pracovní benefit a může to být pro studenta způsob, jak se více poznat v dané profesi.

„Myslím si, že tam je velký benefit profesní, a proto si myslím, že je to taková cesta, jak se více poznat v té dané své profesi, jak to v ní chodí. Pro některé studenty je to možná více o té osobní zkušenosti a sociálních kontaktech, že díky dobrovolnictví se mohou dostat do úplně

jiné společnosti, mohou získat úplně jiné známé, mohou si vyzkoušet různé prostředí, kde by se normálně neocitli, protože třeba studují právo a takhle by se konkrétně nedostali do sociálních služeb, kde předtím možná nebyli, nebo studují přírodní vědy, třeba geologii a díky dobrovolnictví budou najednou pracovat s mentálně postiženými lidmi a může je to v hodně směrech obohatit pro jejich osobní život, ale může jim to také ukázat cestu transdisciplinární spolupráce třeba, nebo že lépe poznají tu profesi nebo prostředí a může je to inspirovat k nějaké samostatné podnikatelské činnosti, k nějakým nápadům. Protože například i v České republice je mnoho známých příběhů, kdy studenti například informatiky díky tomu, že poznali nějakou takovou cílovou skupinu, s kterou by normálně jinak nesetkali, tak oni potom přišli s myšlenkou vytvořit aplikaci pro lidi s nějakým typem postižení nebo vymysleli nějaké hry a bez té zkušenosti by na to nikdy nepřišli, takže to může být taková vhodná příležitost pro studenty, kde může nasbírat i nějaké nápady, takže si myslím, že ta propagace by měla být postavená na tom, že dobrovolnická zkušenost je obohacujícím.“(R5)

Volitelný předmět dobrovolnictví

Respondent **R5** hovoří o možnosti získání kreditu z C předmětu.

„Více šířit tu myšlenku, dát možnost kreditů, podpořit C předmět, aby si ho studenti mohli zvolit, já jsem přesvědčená, že kdyby byla propagace jen třeba toho C předmětu - stát se dobrovolníkem, získat kredity, nevidím v tom nic špatného, že dáme za semestr za to studium studentům příležitost vyzkoušet si dobrovolnictví na vlastní kůži, a proč by za to nemohli dostat také i kredity, a nebo, že se začne systémově podporovat ta praktická příprava, že se poví v rámci odpracovat část své praxe v dobrovolnických hodinách podle svého výběru.“(R5)

Jednoduchá aplikace

Respondenti **R3** a **R4** zmiňují, že aplikace jsou u studentů velmi oblíbené a jsou snadno ovladatelné.

„Je to něco, co studenti znají, apky letí. Je to jednoduché, snadné v telefonu. Jakože klidně jo, ale mohl by ten systém být napojený přes Stag.“(R3)

„Já jsem poměrně zastávce technologií, takže já si myslím, že to je výborná věc. Dneska studenti a všichni jedou přes aplikace, a čím je to jednodušší se k těm informacím dostat, tím je to samozřejmě lepší.“(R4)

4.9 Shrnutí výsledků a diskuze

V této kapitole bude vyjádřené celkové shrnutí výsledků, ke kterým jsem v rámci výzkumu dospěla, a zároveň bude provedena úvaha nad zrealizovaným výzkumem a budou navržena

doporučení pro další zkoumání v oblasti činnosti Dobrovolnického centra Univerzity Palackého.

4.9.1 Faktory ovlivňující činnost Dobrovolnického centra Univerzity Palackého

Ve výzkumném šetření jsem došla ke zjištění **devíti faktorů**, které ovlivňují činnost Dobrovolnického centra Univerzity Palackého. V největším zastoupení se objevoval faktor, který jsem nazvala **funkce manažera** - téměř všichni respondenti uvedli důležitost jedné osoby, která se bude moci plně věnovat činnosti Dobrovolnického centra. Jak jsem již zmínila v teoretické části, manažer neboli koordinátor dobrovolníků, je zásadní osobou v dobrovolnickém managementu (Tošner, Sozanská, 2002, s. 76).

Dotazovaní se shodovali v tom, že by **vedení Univerzity** mělo více **podporovat** Dobrovolnické centrum a mělo by za něj převzít odpovědnost, což, jak uvedl jeden respondent, je na dobré cestě, jelikož se Dobrovolnické centrum po pěti letech fungování dostalo do Strategického plánu Univerzity Palackého. Na základě toho je možné předpokládat, že by se Dobrovolnické centrum mohlo rozvíjet a zlepšovat svoji činnost.

Dalším významným faktorem je **propagace**, která by podle respondentů měla být stabilní a také by měla mít jinou formu, než jakou se třeba propagují firmy. Jeden z dotazovaných uváděl, že by propagace měla být zaměřena na specifikum studentského roku, tedy upínat se na určité měsíce, kdy jsou studenti přítomni ve škole, jako jsou měsíce září, říjen, polovina listopadu a potom únor. Tento výrok se shoduje s tím, co jsem uvedla v teoretické části, kde odkazují na autory Tošnera a Sozanskou, kteří píší o specifickém akademickém roce a zdůrazňují ty samé měsíce, jaké uvedl respondent (Tošner, Sozanská, 2002, s. 77).

Důležitým faktorem je **oceňování dobrovolníků**, které vede ke zviditelnění dobrovolnictví (Matulayová, 2012, s. 130), tento výrok uvedl respondent ve výzkumném šetření a shoduje se s odbornou literaturou. Většina účastníků šetření také hovořila o oceňování dobrovolníků jako o přínosné a smysluplné činnosti. Tošner a Sozanská píší, že je to dobrá zpětná vazba, která je přínosem a vede ke zlepšení kvality práce (Tošner, Sozanská, 2002, s. 84).

Financování bylo také často zmiňováno, ale převážně ve smyslu dobře zaplacené pracovní pozice manažera Dobrovolnického centra. Jeden respondent také zmínil, že se díky financování zdokonalily vztahy uvnitř Univerzity. Další dotazovaný uvedl, že Dobrovolnické centrum nepotřebuje mnoho financí, jelikož by mělo být vedeno dobrovolníky. Poslední respondent zmínil, že Dobrovolnické centrum je nízkorozpočtový projekt, tím lze souhlasit s předchozím výrokem o tom, že Dobrovolnické centrum nepotřebuje tolik financí. Jak jsem již

uváděla, Dobrovolnické centrum se dostalo do Strategického plánu Univerzity, a na základě toho jeden respondent předpokládá, že budou uvolněny finanční prostředky jeho pro činnost.

Ostatní faktory byly již zmiňovány méně, a to **výzkum, partnerství a role garantky**.

Respondenti uvedli, že je důležité realizovat **výzkum**, jelikož vede k poznání, které směřuje k snadnějšímu porozumění sociálního světa a dává mu možnost predikovat fenomény (Hendl, 2005, s. 38).

V menší míře byl zmíněn faktor **partnerství**, respondenti o něm hovořili ve dvou rovinách, a to jednak na úrovni dobrých vztahů s vedením Univerzity, druhá úroveň, kterou uvedli, se týkala vybudování vztahů s ostatními Dobrovolnickými centry jak u nás, tak v mezinárodním měřítku. Partnerství a spolupráce s ostatními centry, obcemi, státními orgány, regionálními partnery a mezinárodní spolupráce jsou jedním z poslání Dobrovolnických center (Tošner, Sozanská, 2002, s. 100, 101).

Osoby, se kterými jsem dělala rozhovor, jako výrazný faktor zmínili **roli garantky**, docentky Matulayové, jelikož byla iniciátorkou nápadu o zřízení Dobrovolnického centra na akademické půdě. Znovu opakuji, co uvedl jeden respondent: *„Asi kdyby s tím nepřišla docentka Matulayová, která s tím jakoby měla zkušenost, tak podle mě by se to těžko prosazovalo na té akademické půdě. Můj pocit bylo, že o to zájem moc není, ale tím jaká je ona povaha, tak to dokázala tak odprezentovat, že to nakonec vzniklo.“* Na základě výroku dotazovaného je patrné, že velkou úlohu na vzniku Dobrovolnického centra na Univerzitě sehrála právě doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, PhD.

Posledním faktorem byl **přínos pandemické situace**, o kterém hovořili všichni respondenti. Každý ho zmínil v odlišném kontextu. První respondent uvedl, že v rámci pandemické situace došlo ke zviditelnění Dobrovolnického centra a druhý doplňuje a hovoří o tom, že už nikdo nebude pochybovat o tom, jestli je Dobrovolnické centrum přínosné. Dále bylo zmíněné, že díky této situaci se centrum někam posune a na závěr bylo sděleno, že do budoucna bude možné se opírat o pozitivní příklady z pandemické situace.

4.9.2 Překážky ze strany univerzity

Z výzkumu vyplývají dvě hlavní překážky, které nastaly ze strany Univerzity Palackého. První bariéra souvisela se **vznikem Dobrovolnického centra a procesy v rámci Univerzity**. Respondenti se shodli na tom, že bylo velmi náročné prosadit Dobrovolnické centrum na univerzitní půdě, jelikož je Univerzita velká a procesy schvalování a rozhodování jsou velmi časově náročné. Také zmínili, že bylo obtížné ustanovit Dobrovolnické centrum, jelikož s ním

nikdo neměl zkušenosti a v rámci České republiky nic takového neexistovalo, takže se nemohli ani nikde inspirovat.

Dotazovaní navázali na vznik a procesy na Univerzitě a vyvstal druhý problém, který souvisí s **právním ukotvením**. Všichni, kteří byli přítomni u začátku působení Dobrovolnického centra, uvedli problémy s právní formou, kterou v začátku budování centra pocítovali. Jeden respondent hovořil o velkém sporu s právním oddělením Univerzity, které ho dokonce obvinilo z protiprávní činnosti. Zašlo to tak daleko, že byl nucen požádat Ministerstvo vnitra České republiky, aby vydalo stanovisko k této kauze – a potvrdilo se, že má respondent pravdu. Jak je patrné, začátek vzniku Dobrovolnického centra nebyl jednoduchý a nesl s sebou dvě hlavní překážky, které jsem na základě mého výzkumného šetření zjistila.

Lze se domnívat, že náročné prosazení na univerzitní půdě vyplývalo z nedostatků zkušeností a neexistence univerzitního dobrovolnického centra v České republice. V současné době stále není typ dobrovolnického centra právně ukotven a zdá se, že to s sebou nese úskalí, avšak respondent hovoří o tom, že je to vlastně dobře, jelikož: „*Tím vlastně neřešíme žádné smluvní a pojišťovací záležitosti ve vztahu k těm dobrovolníkům. Já si myslím, že je to vlastně dobře, protože zatím se ani neukazuje, že by to bylo nějak extrémně nutné, že by to ty organizace vyžadovaly.*“ Dotazovaný také uvádí, že: „*Nedovedu si představit, že bychom desítky smluv takhle uzavírali každou chvíli, to by bylo nereálné. Takže si myslím, že v tomhle to je úplně v pořádku, jak to takhle funguje.*“ Další respondent také sdělil, že v tom nevidí zásadní problém. Mohu se pouze domnívat, jak by Dobrovolnické centrum fungovalo, kdyby bylo právně ukotveno.

4.9.3 Způsoby, jak stimulovat studenty k dobrovolnické činnosti

Z výzkumu vyplývá hned několik způsobů, jak je možné aktivovat studenty k zapojení do dobrovolnické činnosti. Respondenti hovořili o stimulech, jako jsou **příběhy dobrovolníků a klientů, spolupráce s někým významným, propojení různých skupin, vytvoření komunity, vnitřní uspokojení, profesní růst, seberozvoj, volitelný předmět a jednoduchá mobilní aplikace**.

Na základě altruistické motivace, kde je motivace dobrovolníků vedena soucítěním s druhými (Fric a Pospíšilová a kol. 2010, s. 83), je možné přepokládat, že by vhodnou stimulací pro studenty mohly být zejména **příběhy dobrovolníků a klientů**, jelikož osudy klientů bývají mnohdy složité a mohlo by to altruisticky zaměřené studenty vést k motivaci zapojení se do dobrovolnické činnosti a pomoci tak daným osobám.

Účastníci šetření se shodují, že by studenty mohlo nadchnout, kdyby měli možnost **spolupracovat s někým** pro ně **významným** jako je například profesor, se kterým se vídají na přednáškách. Další respondent na to navazuje a hovoří o **propojení různých typů skupin**, zmiňuje vyslechnutý rozhovor dánského sociálního pracovníka „*kteřý pracuje pro nějakou organizaci a propojuje migranty a seniory. Migrantí chodí do rodin seniorů a senioři je učí dánsky. Migrantí získávají povědomí kultury o jazyku a učí se, a zároveň senioři se cítí, že mají společnost a cítí se využít.*“ Vzájemné propojování různých skupin by mohlo vést k tomu, že by se se studenty i například senioři nebo jiná cílová skupina cítili dobře, protože by se jeden od druhého mohli něco naučit. A jak vyplývá z odborné literatury, dobrovolníci bez ohledu na jejich věk, chtějí mít pocit, že jsou užiteční členové společnosti, pomáhat ostatním, vrátit něco zpět do komunity, poznávat nové lidi a usilovat o učení a osobní růst (Barlow, Hainsworth ; Rochester a kol.; Narushima dle Hardill, Baines, 2011, s. 38).

Respondenti hovořili o **vytvoření komunity** nebo spolku dobrovolníků, kde by mohlo docházet k upevňování hodnot dobrovolnictví a vztahů s ostatními dobrovolníky. Frič a Pospíšilová zmiňují, že v rámci komunity může dobrovolník pociťovat uspokojení z interakce s ostatními (Frič, Pospíšilová a kol. 2010, s. 86). Na základě toho se lze domnívat, že by to mohl být jeden z důvodů, proč by se studenti mohli chtít zapojit do dobrovolnictví. V jiném odborném zdroji se píše, že jednotlivci s malými sociálními sítěmi mohou být motivováni k zahájení dobrovolnictví, aby poznali více lidí (Wilson, 2012 dle Rüber, Janmaat, 2021, s. 57).

Dotazovaní také mluvili o **vnitřním uspokojení** člověka, které plyne z dobrovolnické činnosti. Na základě toho se tedy domnívali, že by se studenti mohli zapojovat do činnosti, kdyby ten pocit měli možnost zažít. Funkcionální teorie předpokládá, že se dobrovolníci zapojí do dobrovolnictví, jelikož si myslí, že jim jejich chování naplní jejich psychologickou potřebu (Matulayová a kol. 2016, s. 13). Na základě výše uvedeného lze tedy očekávat, že by to byl vhodný způsob, jak motivovat studenty.

Ve výzkumném šetření byl zmíněn **profesní růst**, kdy respondent uvádí, že by studenti měli díky dobrovolničení možnost poznat více danou profesi a získat nové zkušenosti. Jak vyplývá z odborné literatury, mladí lidé se zapojují do dobrovolnictví právě z důvodu získání nových dovedností a zkušeností pro budoucí práci (Cosmin-nicolae, Georgiana-mihaela, 2020, s. 100).

Respondenti také uváděli, že zapojení se do dobrovolnické činnosti souvisí s tím, že jsou studenti dobrými občany, což se také shoduje s odbornou literaturou, kde je uvedené, že dobrovolnictví je součástí občanství a na základě toho je možné získat vzdělání a zkušenosti, které si budou moct studenti uvést ve svém životopise. To vede k dalšímu stimulu, který zmínili

respondenti, a to je **seberozvoj**, který získávají dobrovolníci na základě dobrovolnické zkušenosti, jak jsem již uvedla, a z nových dovedností a zážitků, což je rovněž v souladu s odbornou literaturou. Pro studenty, kteří vykonávají dobrovolnickou činnost, může být účast na dobrovolnictví pozitivním atributem u přijímacího řízení na vysokou školu, jelikož na některých vysokých školách může být výkon dobrovolnické činnosti rozhodující pro přijetí (Hardill, Baines, 2011, s. 36).

Na závěr bych uvedla dva poslední způsoby, jak by podle respondentů bylo ještě vhodné stimulovat studenty, a to jsou **jednoduchá mobilní aplikace a volitelný předmět**.

Nemusíme být žádnými odborníky, abychom věděli, že všelijaké aplikace jsou u studentů velmi oblíbené a rozšířené. To mohu potvrdit na základě svých zkušeností a předpokládám, že by to byl velmi dobrý nápad, jak přimět studenty, aby se do dobrovolničení zapojili. V dnešní moderní době, kdy je mládež převážně na sociálních sítích a mají mobilní telefony prakticky nonstop v ruce, by bylo opravdu chytrým tahem, kdyby se spustila jednoduchá aplikace, která by pomohla snadno se zapojit do dobrovolnické činnosti. Mám za to, že by to studenti ocenili.

Volitelný školní **předmět dobrovolnictví** považuji za nejjednodušší způsob, jakým by si studenti mohli vyzkoušet dobrovolnickou práci. Na základě mého výzkumného šetření k absolventské práci, kde jsem zkoumala motivaci studentů k zapojení se do Dobrovolnického centra UP, jsem zjistila, že studenti by se jednoznačně přihlásili k volitelnému předmětu dobrovolnictví a považovali to za velmi dobrý nápad.

Získaná výzkumná data mohou posloužit k rozvoji Dobrovolnického centra Univerzity Palackého a také mohou být inspirací pro Univerzity, které zvažují vznik podobného univerzitního dobrovolnického centra, nebo pro organizace, které cílí své dobrovolnické programy na studenty.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo prozkoumat činnost Dobrovolnického centra Univerzity Palackého. Z výzkumného šetření jsem došla k poznání devíti faktorů, které ovlivňují činnost Dobrovolnického centra Univerzity Palackého. Zásadním faktorem byla tzv. funkce manažera. Je nutné mít odpovědnou osobu, která se bude centru věnovat na plný pracovní úvazek, řešit chod, finance, výzkum, ale třeba také partnerství s ostatními centry. Zároveň se ale respondenti shodli, že by chtěli, aby se za centrum více postavila také samotná univerzita, což je třeba v zahraničí naprosto běžné.

Z výzkumu vyplývá, že je potřeba zapracovat na propagaci Dobrovolnického centra a jak uvedl jeden z respondentů, mělo by se začít propagovat jinou formou, a to volit reklamu zacílenou na akademický rok, takže výrazněji působit zejména v měsících, kdy jsou studenti fyzicky přítomni na univerzitě. Zároveň bych Dobrovolnickému centru UP doporučila navázat spolupráci s jinými univerzitními dobrovolnickými centry, a pokud možno i na mezinárodní úrovni, výborné by bylo například pořádat výměnné stáže studentů. Touto cestou by mohlo Dobrovolnické centrum nasbírat cenné zkušenosti a další inspirace.

Neméně významný faktor, který bych ráda opětovně zmínila, je přínos aktuální pandemické situace kolem onemocnění Covid-19, který velmi pomohl k zviditelnění Dobrovolnického centra. Není to zrovna kladný činitel, ale kdy jindy vlastně využít pomocných rukou, než právě v takto vyhocených situacích.

Z výzkumného šetření vplynuly dvě hlavní překážky, které vyvstaly ze strany Univerzity Palackého, které však již nevnímám jako významné pro současnou činnost. Jeden problém, a to s existencí obecně, je již v řešení - díky tomu, že se Dobrovolnické centrum po pěti letech dostalo do Strategického plánu univerzity. Předpokládám, že tímto krokem dává UPOL najevo, že s centrem počítá, a že pro jeho provoz budou vyhrazeny i finanční prostředky. Je to cesta pro rozvoj a zlepšení činnosti centra. Druhou zmíněnou bariérou bylo právní ukotvení dobrovolnického centra, které ze začátku způsobilo zakladatelům nemalé potíže. Jak ale vyšlo najevo z odpovědí respondentů, tato skutečnost ve skutečnosti pomáhá a osvobozuje od přílišné byrokracie.

Významným zjištěním jsou způsoby stimulace studentů k činnosti pro Dobrovolnické centrum Univerzity Palackého, kterých bylo hned několik. Mezi nejvýraznější stimul patří vytvoření komunity. Domnívám se, že vznik takového společenství je zásadním motivem. Krom toho, že bude mezi přítomnými snáze docházet k upevňování hodnot a sdílení zkušeností z rozličných dobrovolnických aktivit, vyvolá to ve studentech pocit osobního zakotvení,

uspokojí potřebu někam patřit, být něčeho součástí. V kombinaci s partnerstvím s ostatními dobrovolnickými organizacemi by se tato potřeba jedině utužila. Daly by se utvořit meetingy, kde by se sdílely a propojovaly příběhy dobrovolníků, klientů a ostatních center a organizací, třeba i za pomoci moderních technologií, např. by měli studenti možnost reálně vidět prostřednictvím videa, jak dobrovolníci pomáhají a jaký přínos je s tím spojený v souvislosti s pomocí klientovi. Zároveň by získali nové zkušenosti a dovednosti, které mohou být přínosné pro jejich osobní i profesní život.

S touto potřebou úzce souvisí další motivace, kterou jsem zjistila ve výzkumném šetření, a tou je právě osobní a pracovní rozvoj. Soudím, že spousta studentů by se na základě této skutečnosti chtěla zapojit, jelikož taková záslužná činnost jakou je dobrovolnictví, je určitě velkým podkladem pro osobnostní vývoj. Studentům, kteří jsou altruisticky zaměřeni, by mohla dobrovolnická práce přinést významné vnitřní uspokojení. Které může navíc podpořit odměna v podobě ceny rektora.

Dalším podnětem pro zapojení se do chodu dobrovolnického centra je spolupráce se známou osobou. A nejde primárně o celebrity, i když to by samozřejmě bylo pro studenty lákadlo a obecně propagace centra zároveň, ale také o vyučující, se kterými se studenti střetávají na hodinách. Možnost takové konfrontace by mohla být velkým pomocníkem v zájmu o dobrovolnickou činnost. Zkombinovat komunitu, známou tvář a kooperaci s dalšími organizacemi.

Neméně důležitým popudem by byla možnost zvolit si práci v Dobrovolnickém centru Univerzity Palackého jako studijní volitelný předmět. Je to nejsnazší způsob, jak by si studenti mohli tuto činnost vyzkoušet. Některé jedince by třeba sice nepřivedla touha pomoci, ale spíš dychtivost po kreditech, na druhou stranu by ale díky jednomu semestru mohli právě zjistit, že touto cestou by se chtěli ubírat. A to opět souvisí se stimulem potřeby komunity a osobního rozvoje.

Posledním pomocníkem, který nevyvstává z žádné osobní potřeby, ale spíš by napomohl technicky, by bylo stvoření jednoduché mobilní aplikace, která by umožnila studentům se jednoduše zapojit do činnosti Dobrovolnického centra. Mládež má telefony neustále po ruce, ve velké míře figurují na sociálních sítích, a tak např. plánovat rozvrhy, sdílet nabídky, poptávky, novinky, příběhy atp. přes aplikaci, by bylo velice chytrým tahem.

Zjištěné výzkumné poznatky mohou být nápomocné při dalším rozvoji Dobrovolnického centra Univerzity Palackého. Také by mohly být přínosné pro ostatní univerzity, které by se chtěly vydat podobnou cestou a plánovaly by založit středisko pro

dobrovolnické činnosti. Minimálně také mohou sloužit jako inspirace pro jiné dobrovolnické organizace, které pracují se studenty a mládeží.

Seznam literatury

ALFES, Kerstin, ANTUNES Bethania, SHANTZ. D. Amanda. 2017. The management of volunteers – what can human resources do? A review and research agenda. *International Journal of Human Resource Management* [online]. 28(1) s. 62-97 [cit. 2021-01-20]. ISSN 09585192 Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=3&sid=2d20cd47-045c-40a4-8b41-33b04d0e4f56%40sdc-v-sessmgr02>

COSMIN-NICOLAE, Mirea, GEORGIANA-MIHAELA Cepoiu. 2020. VOLUNTEERING - ENGINE OF YOUTH DEVELOPMENT. *Annals of the University of Oradea, Economic Science Series* [online]. 29(2), s. 98-108 [cit. 2021-03-18]. ISSN 1222569X. Dostupné z:

<http://web.b.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=3&sid=6e5fedac-8470-44bc-9afb-0fe572394fdf%40sessionmgr101>

EUROPEAN VOLUNTEER CENTRE. *Volunteering infrastructure*. 2012 [online] [cit. 2020-12-10] Dostupné z:

https://issuu.com/european_volunteer_centre/docs/volunteering-infrastructure-in-europe

FRIČ, Pavol a kol. 2001. Dárčovství a dobrovolnictví v České republice – výsledky výzkumu NROS a Agnes. Praha: Agnes

FRIČ, Pavol, POSPÍŠILOVÁ Tereza, VÁVRA, Martin, TOŠNER Jiří. 2010. *Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století*. Praha: Agnes. ISBN 978-80-903696-8-9.

HARDILL, Irene, BAINES Susan. 2011. *Enterprising Care? : Unpaid Voluntary Action in the 21st Century*. 1st ed., Bristol University Press. [online] [cit. 2021-01-16] Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com/ehost/ebookviewer/ebook/bmxlYmtfXzQwNTg0N19fQU41?sid=6f5a9588-d445-411d-b468-21d4801e6cd0@sessionmgr4007&vid=4&format=EB&rid=27>

HENDL, Jan. 2005. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-040-2.

HENDL, Jan, REMR, Jiří. 2017. *Metody výzkumu a evaluace*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1192-1.

HUSTINX, Lesley, HANDY, Femida. 2009. Where Do I Belong? Volunteer Attachment in a Complex Organization. *Administration in Social Work* [online]. 33(2), s. 202-220 [cit. 2021-01-18]. ISSN 03643107. Dostupné z:

<http://web.b.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=3&sid=c20153cf-ec47-4f3a-878e-f925d74b2820%40pdc-v-sessmgr03>

MATOUŠEK, Oldřich. 2008. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-368-0.

MATULAYOVÁ, T. 2012. *Dobrovolnické centrá na Slovensku ako súčasť infraštruktúry dobrovoľníctva* In: BROZMANOVA GREGOROVÁ A., MATULAYOVÁ T., MRAČKOVÁ A., VAVRINČÍKOVÁ L., VLAŠIČOVÁ J., KORÓNY S. 2012. *Dobrovoľníctvo na Slovensku – výskumné reflexie*. Bratislava: Iuventa. ISBN 978-80-8072-119-0.

MATULAYOVÁ, T., JURNÍČKOVÁ P., DOLEŽEL J., ČERNOCHOVÁ B., FALTOVÁ A., HAVLOVÁ M., KIRKINGOVÁ R., KNICHALOVÁ V., POKORNÁ KVAPIL T., SKALKOVÁ S., VALOVÁ R. 2016. *Motivace k dobrovolnictví*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-5110-7.

MIOVSKÝ, Michal. 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1362-4.

MIŠOVIČ, Ján. 2019. *Kvalitativní výzkum se zaměřením na polostrukturovaný rozhovor*. Praha: Slon. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-285-2.

MLČÁK, Zdeněk. 2010. *Prosociální chování v kontextu dispozičních aspektů osobnosti*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta. ISBN 978-80-7368-857-8.

MUSICK, Marc, WILSON, John. 2008. *Volunteers : A Social Profile*. Indiana University Press. [online] [cit. 2021-01-17] Dostupné z:

http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=220615&lang=cs&site=ehost-live&ebv=EB&ppid=pp_iv

OTÁHAL, Milan VANĚK, Miroslav. 1999. *Sto studentských revolucí: studenti v období pádu komunismu - životopisná vyprávění*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 80-7106-337-1.

OTÁHAL, Milan. 2003. *Studenti a komunistická moc v českých zemích 1968-1989*. Praha: Dokořán. Bod (Dokořán). ISBN 80-86569-52-7.

RÜBER, Ina Elisabeth a Jan Germen JANMAAT. 2021. Does Participation in Adult Education Increase Volunteering? An Analysis of British Longitudinal Data. *Adult Education Quarterly* [online]. 71(1), s. 55-72 [cit. 2021-01-18]. ISSN 07417136. Dostupné z:

<http://web.b.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=3&sid=ca1be6d9-f8c4-45f3-9af7-a28e7143895d%40sessionmgr102>

SAM, Chanphirun, SIJDE, Peter. 2014. Understanding the concept of the entrepreneurial university from the perspective of higher education models. *Higher Education (00181560)* [online]. 68(6) s. 891-908 [cit. 2020-12-18]. ISSN 00181560. Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=5&sid=4d6e29c6-0ab3-4f77-a443-d2025ced07aa%40sessionmgr4006>

TOŠNER, Jiří, SOZANSKÁ, Olga. 2002. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-514-8.

Webové zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Hodnota dobrovolnické práce vzrostla*. [online]. 2020 [cit. 2021- 01-20]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/hodnota-dobrovolnicke-prace-vzrostla-k1eri03uyg>

DOBROVOLNICKÉ CENTRUM UNIVERZITY PALACKÉHO. *O nás* [online]. [cit. 2021-01-05]. Dostupné z:

<https://dobrovolnici.upol.cz/menu/o-nas/#c45486>

INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION. *Manual on the Measurement of Volunteer Work- Exposure draft*. [online] [cit. 2021- 01-02]. Dostupné z:

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/meetingdocument/wcms_100574.pdf

INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION. 2011. *Manual on the measurement of Volunteer work*. [online][cit. 2021- 01-10] Dostupné z:

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/publication/wcms_162119.pdf

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2016– 2020*. [online]. 2016 - 2020 [cit. 2021-02-22]. Dostupné z: http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/strategie/dz-vs-2016-2020.pdf

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Kooperace v rámci evaluace projektu ROMSPIDO*. [online] 2019 [cit. 2021- 02-01]. Dostupné z:

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwia94rqkfbvAhUB6qQKHxbsAG0QFjAAegQIAxAD&url=https%3A%2F%2Fr>

[romspido.upol.cz/wp-content/uploads/2019/02/Evaluace-Romspido_SocioFactor_2019.pdf&usg=AOvVaw2DN-AwHUZknVvM9GGE317Y](https://romspido.upol.cz/wp-content/uploads/2019/02/Evaluace-Romspido_SocioFactor_2019.pdf)

MINISTERSTVO VNITRA. *Rozvoj dobrovolnictví v ČR - Analýza o stavu dobrovolnictví v zahraničí a ČR* [online] 2018 [cit. 2020- 12-12]. Dostupné z:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwj5v6qWzu_vAhWH_ioKHRysBAGQFjAAegQIAxAD&url=https%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsource%2F01-rozvoj-dobrovolnictvi-v-cr-analyza-pdf.aspx&usg=AOvVaw011G9TUR1Bt2cSELQgb9k2

MINISTERSTVO VNITRA. *Koncepce rozvoje dobrovolnictví v České republice na léta 2020-2029.* [online] 2020 -2029 [cit. 2020-12-16]. Dostupné z:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjo8v-ey-_vAhWmlosKHSf1CWIQFjAAegQIAhAD&url=https%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsource%2Fkoncept-koncepce-rozvoje-dobrovolnictvi-v-cr-pro-projednavani.aspx&usg=AOvVaw0OV7j2SaGTWAZOC1YsSwpd

PLATFORMA DOBROVOLNICKÝCH CENTER A ORGANIZACÍ. *Dobrovolnická centra na Slovensku.* [online] 2021 [cit. 2021- 01-02]. Dostupné z:

<https://www.dobrovolnickecentra.sk/sk/>

ROMSPIDO. *Vztah s projektem Romspido.* [online] [cit. 2021-12-10] Dostupné z:

<https://romspido.upol.cz/dobrovolnicke-centrum/vztah-s-projektem-romspido/>

RYŠKA, Radim. 2019. *Konference hodnocení kvality vysokých škol Brno, 17. květen 2019* [online] [cit. 2021-02-20]. Dostupné z:

https://www.hkvs.muni.cz/do/rect/metodika/rozvoj/kvalita/hkvs_2019/Dialog_VS_a_zamestnavatele_RR_Brno_05_2019_f1.pdf

Zákony

Zákon č. 108/2006 Sb. O sociálních službách [online] [cit. 2020- 12-10]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

Zákon č. 108/2006 Sb. O sociálních službách §115 [online] [cit. 2020- 12-10]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108#cast9>

Zákon č. 108/2006 Sb. O sociálních službách §120 [online] [cit. 2020- 12-10]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108#cast11>

Zákon č. 198/2002 Sb. O dobrovolnické službě [online] [cit. 2020- 12-10]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198>

Zákon č. 198/2002 Sb. O dobrovolnické službě § 1 [online] [cit. 2020- 12-10]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198#cast1>

Zákon č. 198/2002 Sb. O dobrovolnické službě § 3 [online] [cit. 2020- 12-10]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198#cast1>

Zákon č. 198/2002 Sb. O dobrovolnické službě § 6 [online] [cit. 2020- 12-10]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198#cast1>

Zákon č. 198/2002 Sb. O dobrovolnické službě § 7 [online] [cit. 2020- 12-10]. Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198#cast1>